

LUBELSKI WĘGIEL „BOGDANKA” S.A.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku

BOGDANKA, MARZEC 2016

Spis treści sprawozdania finansowego

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (BILANS)	4
SPRAWOZDANIE Z WYNIKU	5
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	7
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
WPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	9
NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. INFORMACJE OGÓLNE	10
1.1 Informacje o Spółce	10
1.2 Założenie kontynuacji działalności	10
2. OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	10
2.1 Podstawa sporządzenia	11
2.2 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	16
2.3 Rzeczowe aktywa trwałe	16
2.4 Wartości niematerialne	18
2.5 Inwestycje długoterminowe	18
2.6 Utrata wartości aktywów niefinansowych	18
2.7 Aktywa finansowe	19
2.8 Zapasy	19
2.9 Należności handlowe	19
2.10 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20
2.11 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	20
2.12 Kapitał podstawowy	20
2.13 Zobowiązania handlowe	20
2.14 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	20
2.15 Pochodne instrumenty finansowe	21
2.16 Podatek dochodowy bieżący i odroczony	21
2.17 Świadczenia pracownicze	22
2.18 Rezerwy	23
2.19 Ujmowanie przychodów	23
2.20 Ujmowanie otrzymanej dotacji	24
2.21 Leasing	24
2.22 Wyplata dywidendy	25
3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	25
3.1 Czynniki ryzyka finansowego	25
3.2 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym	29
4. WAŻNE OSZACOWANIA I OSĄDY KSIĘGOWE	30
5. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	34
6. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	35
6.1 Rzeczowe aktywa trwałe - wyrobiska	36
6.2 Rzeczowe aktywa trwałe - środki trwałe w budowie	37
6.3 Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	37
7. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	39
8. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	40
9. INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE	41
10. INSTRUMENTY FINANSOWE WEDŁUG KATEGORII	42
11. NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	43
12. ZAPASY	44
13. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	45
14. KAPITAŁ PODSTAWOWY	45
15. POZOSTAŁE KAPITAŁY	46
16. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	47
17. DOTACJE	47

18.	KREDYTY I POŻYCZKI.....	47
19.	ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE Z TYTUŁU EMISJI OBLIGACJI	48
20.	INSTRUMENTY FINANSOWE (ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE).....	49
21.	ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY	49
22.	REZERWY Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	51
23.	REZERWY NA POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA I OBCIĄŻENIA	54
24.	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	58
25.	KOSZTY WEDŁUG RODZAJU.....	58
26.	POZOSTAŁE PRZYCHODY	58
27.	POZOSTAŁE KOSZTY	59
28.	POZOSTAŁE STRATY - NETTO	59
29.	PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	59
30.	PODATEK DOCHODOWY	60
31.	ZYSK/(STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ	61
32.	DYWIDENDA NA AKCJĘ	61
33.	POZYCJE WARUNKOWE	62
34.	PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE.....	63
35.	LEASING OPERACYJNY	63
36.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	63
37.	INFORMACJE O WYNAGRODZENIU CZŁONKÓW ZARZĄDU, RADY NADZORCZEJ I PROKURENTÓW	66
38.	INFORMACJE O AUDYTORZE BADAJĄCYM SPRAWOZDANIE I JEGO WYNAGRODZENIU	66
39.	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM.....	67
40.	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	67

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (bilans)

	Nota	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	6	2.793.554	3.529.546
Wartości niematerialne	8	18.406	23.692
Inwestycje długoterminowe	9	75.601	75.601
Należności handlowe oraz pozostałe należności	11	140	160
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	90.872	88.832
		<u>2.978.573</u>	<u>3.717.831</u>
Aktywa obrotowe			
Zapasy	12	101.452	130.848
Należności handlowe oraz pozostałe należności	11	239.274	297.304
Nadpłacony podatek dochodowy		31.725	4.737
Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	7	3.694	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	240.011	172.263
		<u>616.156</u>	<u>605.152</u>
RAZEM AKTYWA		3.594.729	4.322.983
Kapitał własny			
Akcje zwykłe	14	301.158	301.158
Pozostałe kapitały	15	1.757.070	1.601.428
Zyski zatrzymane		47.662	602.882
Razem kapitał własny		2.105.890	2.505.468
Zobowiązania			
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	21	37.683	114.050
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	22	199.519	183.777
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	23	130.179	123.585
Dotacje	17	14.058	15.109
Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji	19	700.000	700.000
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	16	14.935	18.833
		<u>1.096.374</u>	<u>1.155.354</u>
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	18	-	99.008
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	22	48.478	40.098
Zobowiązania finansowe	20	-	308
Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji	19	92	106
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	23	81.012	73.609
Dotacje	17	978	988
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	16	261.905	448.044
		<u>392.465</u>	<u>662.161</u>
Razem zobowiązania		1.488.839	1.817.515
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		3.594.729	4.322.983

Sprawozdanie z wyniku

	Nota	Za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia	
		2015 roku	2014 roku
Przychody ze sprzedaży	24	1.883.118	2.010.499
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	25	(2.054.607)	(1.502.244)
Zysk/(Strata) brutto		(171.489)	508.255
Koszty sprzedaży	25	(38.002)	(41.789)
Koszty administracyjne	25	(114.611)	(96.475)
Pozostałe przychody	26	2.597	869
Pozostałe koszty	27	(1.958)	(3.477)
Pozostałe straty - netto	28	(5.039)	(8.744)
Zysk/(Strata) operacyjny/(a)		(328.502)	358.639
Przychody finansowe	29	9.079	9.968
Koszty finansowe	29	(22.850)	(23.443)
Koszty finansowe – netto	29	(13.771)	(13.475)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		(342.273)	345.164
Podatek dochodowy	30	64.244	(72.222)
Zysk/(Strata) netto za okres obrotowy		(278.029)	272.942
Zysk(Strata) na akcję przypadający/(a) na akcjonariuszy Spółki w ciągu roku (wyrażony/(a) w PLN na jedną akcję)			
- podstawowy/(a)	31	(8,17)	8,02
- rozwodniony/(a)	31	(8,17)	8,02

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia	
	2015 roku	2014 roku
Zysk/(Strata) netto za okres obrotowy	(278.029)	272.942
Pozostałe całkowite dochody za okres obrotowy		
Pozycje, które nigdy nie będą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu		
Zyski/(Straty) aktuarialne z tytułu programów zdefiniowanych świadczeń	(5.246)	(19.450)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji niepodlegających przeniesieniu	997	3.696
Pozycje, które nigdy nie będą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu - razem	(4.249)	(15.754)
Pozycje, które podlegają lub mogą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu		
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		
- Zyski/(Straty) za okres	(2.993)	(1.484)
- Korekty wynikające z przeniesienia kwot do pierwotnych wartości pozycji zabezpieczanych	3.286	6.423
Podatek dochodowy dotyczący pozycji podlegających przeniesieniu	(56)	(938)
Pozycje, które podlegają lub mogą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu - razem	237	4.001
Pozostałe całkowite dochody/(straty) netto za okres obrotowy	(4.012)	(11.753)
Całkowite dochody/(straty) netto za okres obrotowy - razem	(282.041)	261.189

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Pozostałe kapitały				Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
	Akcje zwykłe	Pozostałe kapitały-przeniesienie wyniku	Pozostałe kapitały-z tyt. emisji Opcji Menedżerskich	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne		
Stan na 1 stycznia 2014 roku	301.158	1.464.173	2.853	(4.238)	672.224	2.436.170
Całkowite dochody netto razem za okres obrotowy:	-	-	-	4.001	257.188	261.189
- zysk netto	-	-	-	-	272.942	272.942
- inne całkowite dochody	-	-	-	4.001	(15.754)	(11.753)
Dywidendy dotyczące roku 2013	-	-	-	-	(197.279)	(197.279)
Przeniesienie wyniku 2013 roku	-	129.251	-	-	(129.251)	-
Emisja Opcji Menedżerskich	-	-	5.388	-	-	5.388
Stan na 31 grudnia 2014 roku	301.158	1.593.424	8.241	(237)	602.882	2.505.468
Stan na 1 stycznia 2015 roku	301.158	1.593.424	8.241	(237)	602.882	2.505.468
Całkowite dochody netto razem za okres obrotowy:	-	-	-	237	(282.278)	(282.041)
- strata netto	-	-	-	-	(278.029)	(278.029)
- inne całkowite dochody	-	-	-	237	(4.249)	(4.012)
Dywidendy dotyczące roku 2014	-	-	-	-	(119.048)	(119.048)
Przeniesienie wyniku 2014 roku	-	153.894	-	-	(153.894)	-
Emisja Opcji Menedżerskich	-	-	1.511	-	-	1.511
Stan na 31 grudnia 2015 roku	301.158	1.747.318	9.752	-	47.662	2.105.890

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

		Za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia	
Nota		2015 roku	2014 roku
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej*		746.921	756.566
Odsetki otrzymane		7.682	3.802
Podatek dochodowy zapłacony		(38.170)	(58.383)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		716.433	701.985
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(418.221)	(671.036)
Odsetki zapłacone dotyczące działalności inwestycyjnej		(8.090)	(13.769)
Nabycie wartości niematerialnych		(1.130)	(2.571)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		3.072	11.299
Odsetki otrzymane	29	3.359	3.891
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych	9	-	(1.067)
Dywidendy otrzymane	29	3.267	3.411
Wypływy z tytułu gromadzenia środków pieniężnych na rachunku bankowym Funduszu Likwidacji Kopalń		(2.040)	(10.920)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(419.783)	(680.762)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Otrzymane kredyty i pożyczki	18	-	99.008
Wpływy z tytułu emisji obligacji	19	-	500.000
Spłacone kredyty i pożyczki		(99.008)	(421.000)
Zapłacone odsetki i prowizje dotyczące działalności finansowej		(10.846)	(7.587)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom Spółki	32	(119.048)	(197.279)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(228.902)	(26.858)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		67.748	(5.635)
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu		172.263	177.898
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu		240.011	172.263

*szczegółowe zestawienie wpływów pieniężnych z działalności operacyjnej przedstawia tabela na stronie 9

Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej

	31.12.2015	31.12.2014
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	(342.273)	345.164
- Amortyzacja środków trwałych (nota 6)	379.590	381.004
- Amortyzacja wartości niematerialnych (nota 8)	2.310	1.951
- Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(277)	(1.298)
- Wynik na przychodach i kosztach związanych ze zmianami w rzeczowych aktywach trwałych	13.139	14.761
- (Straty)/Zyski aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(5.246)	(19.450)
- Zmiana stanu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych (nota 22)	24.122	25.941
- Zmiana stanu rezerw	20.265	16.467
- Pozostałe przepływy	(111)	(372)
- Dywidendy otrzymane	(3.267)	(3.411)
- Koszt Opcji Menedżerskich	1.511	5.388
- Wykorzystanie i utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości aktywów trwałych	624.821	(74)
- Zmiana stanu zapasów	29.396	(20.487)
- Zmiana stanu należności handlowych oraz pozostałych należności	58.050	(55.759)
- Zmiana stanu zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań	(55.109)	66.741
Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej	746.921	756.566
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań	(191.100)	177.827
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	135.991	(111.086)
Zmiana stanu zobowiązań dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych	(55.109)	66.741
Zwiększenia środków trwałych	290.320	795.891
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	135.991	(111.086)
Odsetki zapłacone dotyczące działalności inwestycyjnej	(8.090)	(13.769)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	418.221	671.036
W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych na kwotę wpływów ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych składają się:		
	31.12.2015	31.12.2014
Wartość księgowa netto	2.795	10.001
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	277	1.298
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	3.072	11.299

Noty do sprawozdania finansowego

Informacja dodatkowa

1. Informacje ogólne

1.1 Informacje o Spółce

Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. jest spółką akcyjną, działającą na podstawie przepisów prawa polskiego. Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego o nazwie Kopalnia Węgla Kamiennego „Bogdanka” z siedzibą w Bogdance na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Dnia 26 marca 2001 roku Lubelski Węgiel „Bogdanka” Spółka Akcyjna została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców KRS pod numerem 0000004549. Obecnie rejestr ten jest prowadzony przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Akcje Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 0510Z), jest górnictwo i wzbogacanie węgla kamiennego.

Spółka jest Jednostką Dominującą w Grupie Kapitałowej Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Grupa ta sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodne z MSSF za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Spółki niniejsze sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. za okres obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 roku. Sprawozdania są dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.lw.com.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminu przekazania raportu rocznego Spółki i skonsolidowanego raportu Grupy Kapitałowej za okres obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 14 września 2015 roku spółka ENEA S.A. ogłosiła wezwanie na akcje Spółki, w którym oświadczyła, że zamierza uzyskać do 64,57% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Rozliczenie transakcji nastąpiło w dniu 29 października 2015 roku. Wskutek dokonanej transakcji Spółka ENEA S.A. wraz z jej podmiotem zależnym objęła łącznie 66% akcji Spółki, w wyniku czego Spółka stała się członkiem Grupy Kapitałowej ENEA S.A., w której Jednostką Dominującą jest spółka ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu.

1.2 Założenie kontynuacji działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości przez Spółkę oraz, że nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności Spółki.

Jeżeli po sporządzeniu sprawozdania finansowego Spółka otrzyma informacje o zdarzeniach, które mają istotny wpływ na to sprawozdanie, lub które powodują, że założenie kontynuowania działalności przez Spółkę nie jest uzasadnione, Zarząd Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A. jest upoważniony do wprowadzenia poprawek do sprawozdania finansowego do momentu jego zatwierdzenia. Nie wyklucza to możliwości wprowadzenia w okresach późniejszych retrospektywnych zmian do sprawozdania finansowego w związku z korektami błędów lub zmian zasad rachunkowości zgodnie z MSR 8.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzeniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej.

2.1 Podstawa sporządzenia

Niniejsze sprawozdanie finansowe LW „Bogdanka” S.A. sporządzone zostało w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej oraz związane z nimi interpretacje ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz płatności w formie akcji, z uwzględnieniem wyceny do wartości godziwej niektórych składników rzeczowych aktywów trwałych w związku z przyjęciem wartości godziwej jako domniemanego kosztu, która to wycena wykonana została na dzień 1 stycznia 2005 roku.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Za wartość godziwą uznaje się cenę, którą można uzyskać przy sprzedaży składnika aktywów lub zapłaconą w celu przeniesienia zobowiązania w zwyczajowej transakcji w głównym (lub najkorzystniejszym) rynku w dniu wyceny i na obecnych warunkach rynkowych, niezależnie od tego, czy cena jest bezpośrednio obserwowalna czy oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Spółka bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku podejmują te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Wartość godziwą dla celów wyceny i/lub ujawniania informacji w sprawozdaniu finansowym Spółki ustala się na w/w podstawie, z wyjątkiem transakcji płatności w formie akcji, które są objęte zakresem MSSF 2, transakcji leasingowych, które są objęte zakresem MSR 17 jak i wycen, które mają pewne podobieństwa do wartości godziwej, ale nie są wartościami godziwymi takie jak cena sprzedaży netto zgodnie z MSR 2 czy wartość użytkowa zgodnie z MSR 36.

Sprawozdanie finansowe sporządzono przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości dla okresu bieżącego i porównawczego.

W sprawozdaniu finansowym przestrzegano tych samych zasad (polityki) rachunkowości i metod obliczeniowych, co w ostatnim zatwierdzonym rocznym sprawozdaniu finansowym.

a) Standardy i interpretacje zastosowane przez Spółkę po raz pierwszy w roku 2015

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE, które weszły w życie po raz pierwszy w roku 2015:

- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 lub po tej dacie), opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) znaczenia obowiązujących MSSF w MSSF 1; (ii) zakresu zwolnień dotyczących wspólnych przedsięwzięć; (iii) zakresu paragrafu 52 MSSF 13 (zwolnienie portfela) oraz (iv) doprecyzowania relacji między MSSF 3 a MSR 40 dotyczącej klasyfikacji nieruchomości jako inwestycyjnych lub użytkowanych we własnym zakresie.

Wprowadzenie zmian do ww. standardów nie ma istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

- **Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty”** - zatwierdzona w UE w dniu 13 czerwca 2014 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie);

opublikowana przez RMSR w dniu 20 maja 2013 roku. KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. MSR 37 określa kryteria rozpoznawania zobowiązania, jednym z których jest wymóg posiadania obecnego obowiązku wynikający z przeszłych zdarzeń (tzw. zdarzenie obligujące). Interpretacja wyjaśnia, że zdarzeniem skutkującym powstanie zobowiązania do uiszczenia opłaty jest działalność podlegająca opłacie określona w odpowiednich przepisach prawnych.

Wprowadzenie zmian interpretacji KIMSF 21 nie ma istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

b) Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Spółka nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie), opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 2 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) definicji „warunku nabycia uprawnień”; (ii) rozliczania zapłaty warunkowej w połączeniu przedsięwzięć; (iii) agregacji segmentów operacyjnych i uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki; (iv) wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań; (v) proporcjonalnego przekształcenia skumulowanego umorzenia w modelu przeszacowania oraz (vi) definicji kluczowych członków kierownictwa.

Spółka zastosuje zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” od 1 stycznia 2016 roku. Spółka dokonała analizy wpływu powyższych standardów na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie tych zmian nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 21 listopada 2013 roku. Pomniejsze zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płaconych na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy (np. składek pracowniczych obliczanych jako stały procent wynagrodzenia).

Spółka zastosuje zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” od 1 stycznia 2016 roku. Spółka dokonała analizy wpływu zmiany powyższego standardu na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie zmian do MSR 19 nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Rolnictwo: uprawy roślinne - zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 30 czerwca 2014 roku. Zmiany włączają uprawy roślinne, które są wykorzystywane wyłącznie w celu wzrostu produktów, w zakres MSR 16 i w związku z tym rozliczane one są w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe.

Spółka zastosuje zmiany do standardów MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” od 1 stycznia 2016 roku. Spółka dokonała analizy wpływu powyższych standardów na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie tych zmian nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 6 maja 2014 roku. Zmiany dostarczają nowe wskazówki w zakresie sposobu rozliczania nabycia udziałów we wspólnych operacjach mającego formę przedsięwzięcia.

Spółka zastosuje zmiany do standardu MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” od 1 stycznia 2016 roku. Spółka dokonała analizy wpływu powyższego standardu na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie tych zmian nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych - zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 12 maja 2014 roku. Zmiany precyzują, że stosowanie metod opartych na przychodach do obliczania amortyzacji środka trwałego nie jest właściwe, ponieważ przychody uzyskane z działalności, która obejmuje wykorzystanie aktywów na ogół odzwierciedla czynniki inne niż konsumowanie korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów. Zmiany precyzują również, że przyjęcie przychodu jako podstawy pomiaru zużycia korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych jest co do zasady uważane za nieodpowiednie. Dopuszczalne są jednak odstępstwa od tej zasady w ściśle określonych okolicznościach.

Spółka zastosuje zmiany do standardów MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” od 1 stycznia 2016 roku. Spółka dokonała analizy wpływu powyższych standardów na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie tych zmian nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie); opublikowane w dniu 25 września 2014 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Poprawki zawierają nowe lub zmienione wymagania dotyczące: (i) zmiany w metodach zbycia; (ii) kontraktów usługowych; (iii) zastosowania poprawek do MSSF 7 w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych; (iv) Stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych; (v) ujawniania informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.

Spółka zastosuje zmiany do standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” od 1 stycznia 2016 roku. Spółka dokonała analizy wpływu powyższych standardów na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie tych zmian nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku. Zmiany do MSR 1 mają na celu zachęcanie jednostek do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym jednostki. Na przykład, zmiany określają jasno, że istotność ma zastosowanie do całości sprawozdania finansowego oraz że

włączanie nieistotnych informacji może zmniejszyć przydatność ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Ponadto zmiany wyjaśniają, że jednostki powinny korzystać z profesjonalnego osądu w celu ustalenia, gdzie i w jakiej kolejności zaprezentować ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

Spółka zastosuje zmiany do standardu MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” od 1 stycznia 2016 roku. Spółka dokonała analizy wpływu powyższego standardu na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie tych zmian nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 12 sierpnia 2014 roku. Zmiany mają na celu przywrócenie metody praw własności jako dodatkowej opcji rozliczania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowych sprawozdaniach finansowych jednostek.

Spółka dokonała analizy wpływu powyższego standardu na stosowane przez Spółkę zasady rachunkowości. Zastosowanie tych zmian nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

c) Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 17 marca 2016 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie), opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku jest standardem zastępującym MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”. MSSF 9 określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania oraz rachunkowości zabezpieczeń. Klasyfikacja i wycena - MSSF 9 wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od charakterystyki przepływów pieniężnych oraz modelu biznesowego związanymi z danymi aktywami. Takie jednolite podejście oparte na zasadach zastępuje istniejące wymagania oparte na regułach zgodnie z MSR 39. Nowy model skutkuje również ujednoliceniem modelu utraty wartości w stosunku do wszystkich instrumentów finansowych. Utrata wartości - MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości ustalonej w oparciu o oczekiwane straty, który wymaga bieżącego uznawania oczekiwanych strat kredytowych. W szczególności, nowy standard wymaga, aby jednostki ujmowały oczekiwane straty kredytowe w momencie kiedy instrumenty finansowe są ujmowane po raz pierwszy oraz ujmowały wszelkie oczekiwane straty z całego okresu życia instrumentów w szybszy niż dotychczas sposób. Rachunkowość zabezpieczeń - MSSF 9 wprowadza zreformowany model rachunkowości zabezpieczeń, z rozszerzonymi wymaganiami ujawnień o działalności zarządzania ryzykiem. Nowy model stanowi znaczącą zmianę rachunkowości zabezpieczeń, która ma na celu dostosowanie zasad rachunkowości do praktycznej działalności zarządzania ryzykiem. Własne ryzyko kredytowe - MSSF 9 usuwa zmienność wyniku finansowego, powodowaną przez zmiany ryzyka kredytowego zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej. Ta zmiana oznacza, że zyski na zobowiązaniach spowodowane pogorszeniem własnego ryzyka kredytowego jednostki nie są ujmowane w rachunku zysków i strat.
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 30 stycznia 2014 roku. Standard ten ma na celu umożliwienie podmiotom stosującym MSSF po raz pierwszy, a które obecnie ujmują odroczone salda z działalności regulacyjnej zgodnie z ich poprzednimi ogólnie przyjętymi zasad rachunkowości, kontynuację ujmowania tych sald po przejściu na MSSF.

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 28 maja 2014 roku. Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, które odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego Grupa spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytyczne ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacje umów) jak i dostarcza obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane w dniu 11 września 2014 roku. Zmiany mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10 oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku. Pomniejsze zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 28 wprowadzają wyjaśnienia w odniesieniu do rozliczania jednostek inwestycyjnych. Zmiany dostarczają także, w szczególnych okolicznościach, pewne zwolnienia w tym aspekcie.
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat zostały wydane przez RMSR w dniu 19 stycznia 2016 roku. Zmiany do MSR 12 wyjaśniają sposób wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej.
- **MSSF 16 „Leasing”** został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 roku. Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień** zostały wydane przez RMSR w dniu 29 stycznia 2016 roku. Zmiany doprecyzowujące MSR 7 mają na celu poprawę informacji przekazywanych na rzecz użytkowników sprawozdań finansowych o działalności finansowej jednostki. Zmiany wymagają, aby jednostka wystosowała ujawnienia umożliwiające

użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i niepieniężnych.

Spółka jest w trakcie analizy wpływu nowych standardów na sprawozdanie finansowe.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałoby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

2.2 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Spółki. Dane w sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną na moment początkowego ujęcia przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kursu banku z którego korzysta jednostka) oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w sprawozdaniu z wyniku, przy czym różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej ujmowane są w pozycji „Pozostałe zyski/(straty) – netto”, a dotyczące działalności finansowej w pozycji „Przychody/Koszty finansowe” lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i udziałów w aktywach netto.

2.3 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- które są utrzymywane przez Spółkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług oraz w celach administracyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz
- których wartości można określić w sposób wiarygodny.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia (koszcie wytworzenia).

Na moment początkowego ujęcia, w cenie nabycia (koszcie wytworzenia) środków trwałych ujmowane są koszty wytworzenia podziemnych wyrobisk korytarzowych (tzw. kapitałnych i ruchowych) i wyrobisk ścianowych wykonywanych w polach eksploatacyjnych pomniejszone o przychody uzyskane ze sprzedaży węgla wydobytego podczas wytworzenia tychże wyrobisk.

Na moment początkowego ujęcia, w cenie nabycia (koszcie wytworzenia) środków trwałych ujmowane są przewidywane koszty ich demontażu, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje i których obowiązek powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania. W szczególności w wartości początkowej środków trwałych ujmuje się zdyskontowane koszty likwidacji środków trwałych dotyczących działalności górniczej podziemnej oraz innych obiektów, które zgodnie z obowiązującym prawem górniczym podlegają likwidacji po zakończeniu działalności.

Ujęte w wartości początkowej środków trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są środki trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego środka trwałego, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach przewidywanego harmonogramu likwidacji kopalni.

Na dzień bilansowy, rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do sprawozdania z wyniku w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzację środków trwałych nalicza się metodą liniową od następnego miesiąca po oddaniu do użytkowania lub metodą naturalną w celu rozłożenia ich wartości początkowych lub wartości przeszacowanych, pomniejszonych o wartości końcowe, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

Budynki i budowle	25-40 lat, lecz nie dłużej niż do przewidywanej daty likwidacji kopalni
Budowle (wyrobiska eksploatacyjne)	amortyzacja metodą naturalną w oparciu o długość eksploatowanych ścian
Urządzenia techniczne i maszyny	5-20 lat, lecz nie dłużej niż do przewidywanej daty likwidacji kopalni
Środki transportu	3-30 lat, lecz nie dłużej niż do przewidywanej daty likwidacji kopalni
Inne środki trwałe	3-20 lat, lecz nie dłużej niż do przewidywanej daty likwidacji kopalni

Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej na skutek likwidacji, sprzedaży, bądź wycofania z użytkowania.

Poszczególne istotne części składowe środka trwałego (komponenty), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego oraz których cena nabycia (koszt wytworzenia) jest istotna w porównaniu z ceną nabycia (kosztem wytworzenia) całego składnika aktywów trwałych amortyzowane są odrębnie, przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych i ewentualnej ich zmiany dokonuje się na każdy dzień bilansowy.

W przypadku, gdy wartość bilansowa środka trwałego przewyższa jego oszacowaną wartość odzyskiwalną, jego wartość bilansową spisuje się natychmiast do poziomu wartości odzyskiwanej (nota 2.6).

W wartości środka trwałego ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów (w tym przeglądów certyfikacyjnych), których przeprowadzenie jest niezbędne.

Koszty finansowania zewnętrznego obejmujące odsetki i prowizje od zaciągniętych zobowiązań oraz różnice kursowe powstające w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, która podlega aktywowaniu, ustala się zgodnie z MSR 23.

Specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej, których wykorzystania oczekuje się przez czas dłuższy niż jeden rok ujmuje się jako rzeczowe aktywa trwałe. Podobnie ujmuje się te części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem, które mogą być wykorzystywane jedynie dla poszczególnych pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem o nieistotnej wartości wykazuje się jako zapasy i ujmuje w sprawozdaniu z wyniku w momencie ich wykorzystania.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w sprawozdaniu z wyniku, w pozycji „Pozostałe zyski/(straty) netto”.

2.4 Wartości niematerialne

Informacja geologiczna

Zakupioną informację geologiczną ujmuje się zgodnie z MSSF 6 „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych” w wartości wynikającej z umowy zawartej z Ministerstwem Środowiska. Do momentu otrzymania koncesji nie podlega ona amortyzacji. Następnie aktywowane koszty odpisuje się przez cały czas trwania koncesji.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-5 lat).

Oplaty i licencje

Opłatę za ustanowienie użytkowania górniczego przestrzeni w celu wydobywania węgla kamiennego ze złoża „Bogdanka” aktywuje się w wysokości poniesionej opłaty. Aktywowane koszty odpisuje się przez okres na jaki została zawarta umowa na użytkowanie górnicze.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową od następnego miesiąca po oddaniu do użytkowania. Na dzień bilansowy, wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

2.5 Inwestycje długoterminowe

Akcje i udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia inwestycji ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w sprawozdaniu z wyniku, w pozycji „Przychody/koszty finansowe”.

2.6 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz corocznie są testowane pod kątem możliwej utraty wartości. Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości,

ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalną stanowi wyższa z dwóch kwot: wartość godziwa aktywów pomniejszona o koszty sprzedaży, lub wartość użytkowa. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu, do którego występują dające się zidentyfikować odrębne przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Niefinansowe aktywa, w odniesieniu do których uprzednio stwierdzono utratę wartości, oceniane są na każdy dzień bilansowy pod kątem występowania przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia dokonanego odpisu.

Utworzenie, rozwiązanie i wykorzystanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych ujmuje się w sprawozdaniu z wyniku w kosztach układu funkcjonalnego (tj. w pozycjach „Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów”, „Koszty sprzedaży” oraz „Koszty administracyjne”).

2.7 Aktywa finansowe

Zarząd określa klasyfikację swoich aktywów finansowych przy ich początkowym ujęciu. Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia aktywów finansowych.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego (wówczas są one zaliczane do aktywów trwałych). Do kategorii „Pożyczki i należności” zalicza się należności handlowe oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Pozostałe kategorie aktywów finansowych nie występują w Spółce.

Pożyczki i należności ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji według wartości godziwej, a następnie wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) metodą efektywnej stopy procentowej. Pożyczki i należności wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione, a Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Spółka dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych straciły na wartości. Test na utratę wartości należności handlowych opisano w nocie 2.9.

2.8 Zapasy

Zapasy wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, nie wyższych jednak od cen sprzedaży netto. Wartość rozchodu ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej. Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje robociznę bezpośrednią, materiały pomocnicze, inne koszty bezpośrednie i odnośne ogólne koszty produkcji (oparte na normalnych zdolnościach produkcyjnych), nie obejmuje natomiast kosztów finansowania zewnętrznego. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży.

2.9 Należności handlowe

Należności handlowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej, a następnie wycenia się je według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej, pomniejszając je przy tym o odpisy z tytułu utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości należności

handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Przesłankami wskazującymi, że należności handlowe utraciły wartość są: poważne problemy finansowe dłużnika, prawdopodobieństwo, że dłużnik ogłosi bankructwo lub będzie podmiotem finansowej reorganizacji, opóźnienia w spłatach. Kwotę odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów ustala się za pomocą konta odpisów, a wysokość straty ujmuje się w sprawozdaniu z wyniku w kosztach sprzedaży. W przypadku nieściągalności należności handlowych dokonuje się ich odpisów na koncie rezerw na należności handlowe. Późniejsze spłaty uprzednio odpisanych należności ujmuje się jako zmniejszenie kosztów w pozycji „Koszty sprzedaży” w sprawozdaniu z wyniku.

2.10 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o wysokim stopniu płynności i o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy. Kredyty w rachunku bieżącym są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik krótkoterminowych kredytów i pożyczek w ramach zobowiązań krótkoterminowych.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty o ograniczonej możliwości dysponowania przez okres, co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego są klasyfikowane jako długoterminowe.

2.11 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży klasyfikuje się jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji zbycia niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji zbycia jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowego zbycia w swoim obecnym stanie (zgodnie z ogólnie przyjętymi warunkami handlowymi). Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar Zarządu Spółki do dokonania transakcji zbycia w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. Jednostka wycenia składnik aktywów trwałych (lub grupę do zbycia) zaklasyfikowany jako do przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

2.12 Kapitał podstawowy

Akcje zwykłe zalicza się do kapitału własnego.

Koszty poniesione bezpośrednio w związku z emisją nowych akcji lub opcji wykazuje się w kapitale własnym jako pomniejszenie, po opodatkowaniu, wpływów z emisji.

2.13 Zobowiązania handlowe

Zobowiązania handlowe przy początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, zaś w okresie późniejszym wykazuje się je według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

2.14 Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu

Kategoria zobowiązań finansowych wycenianych wg amortyzowanego kosztu obejmuje zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji.

W momencie początkowego ujęcia, składniki tej grupy zobowiązań wyceniane są w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika zobowiązania finansowego.

Na dzień bilansowy, składniki tej grupy zobowiązań, wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu skorygowanej ceny nabycia uwzględniane są koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania. Różnica pomiędzy wpływami netto, a wartością wykupu jest wykazywana w przychodach lub kosztach finansowych w okresie wykorzystywania kredytu lub pożyczki.

Kredyty i pożyczki, zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych chyba, że Spółka posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty zobowiązania na okres co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Wyemitowane obligacje z pierwotnym terminem wykupu do 12 miesięcy od dnia bilansowego, dla których Spółka posiada prawo emitowania kolejnych serii obligacji (w ramach przyznanej transzy) na refinansowanie poprzedniej emisji (tzw. rolowanie), zaliczane są do zobowiązań długoterminowych, chyba, że termin ostatecznego wykupu obligacji w ramach całej transzy przypada w okresie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty okresu, w którym zostały poniesione, za wyjątkiem kosztów, które zwiększają wartość środków trwałych w budowie (nota 2.3).

2.15 Pochodne instrumenty finansowe

Spółka zawiera umowy instrumentów pochodnych, za pomocą których zarządza ryzykiem kursowym. Umowy te obejmują kontrakty forward. Szczegółowe informacje dotyczące instrumentów pochodnych przedstawiono w notce 3.1.b oraz notce 20. Instrumenty pochodne ujmuje się początkowo w wartości godziwej na dzień podpisania stosownych umów, a następnie przeszacowuje się do wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Wynikowe zyski lub straty ujmuje się w sprawozdaniu z wyniku w pozycji „Przychody/koszty finansowe” lub w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych) jako instrument zabezpieczający przepływy pieniężne oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (bilans), w zależności od wyceny, w aktywach w pozycji „Instrumenty finansowe” lub w pasywach w pozycji „Zobowiązania finansowe”.

2.16 Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych lub faktycznie wprowadzonych w dacie bilansu w kraju, gdzie Spółka działa i generuje przychody podlegające opodatkowaniu. Zarząd dokonuje okresowego przeglądu kalkulacji zobowiązań podatkowych w odniesieniu do sytuacji, w których odnośne przepisy podatkowe podlegają interpretacji, tworząc ewentualne rezerwy kwot, należnych organom podatkowym.

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikającego z różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym – ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą bilansową. Jeżeli jednak odroczony podatek dochodowy powstał z tytułu początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązania w ramach transakcji innej niż połączenie jednostek gospodarczych, która nie wpływa ani na wynik finansowy, ani na dochód podatkowy (stratę podatkową), nie wykazuje się go. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy stawek (i przepisów) podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tego tytułu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

2.17 Świadczenia pracownicze

a) Zobowiązania emerytalne i pozostałe świadczenia pracownicze

Zgodnie z Zakładowymi Układami Zbiorowymi Pracy (ZUZP) i odpowiednimi przepisami prawa Spółka wypłaca świadczenia z następujących głównych tytułów:

- odprawy emerytalne i rentowe,
- nagrody jubileuszowe,
- odprawy pośmiertne,
- deputaty węglowe.

Spółka ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu wypłaty powyższych świadczeń w wysokości wartości bieżącej zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych. Wysokość zobowiązania z tytułu powyższych świadczeń wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych (ang. Projected Unit Credit Method).

Rezerwy obliczane są metoda indywidualną, dla każdego pracownika osobno. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota danego świadczenia, jaką Spółka zobowiązuje się wypłacić na podstawie wewnętrznych regulacji, w szczególności ZUZP oraz odpowiednich przepisów prawa.

Prognozowana kwota świadczenia jest obliczana z uwzględnieniem m.in. przewidywanej kwoty podstawy wymiaru tego świadczenia, przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru świadczenia do momentu nabycia przez danego pracownika prawa do tego świadczenia oraz współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy danego pracownika.

Obliczona kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień bilansowy a następnie pomniejszana o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Spółka dokonuje na powiększenie rezerwy danego pracownika. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa dotrwania danego pracownika jako pracownika Spółki do momentu otrzymania świadczenia. Stopa dyskonta finansowego odpowiada rynkowej stopie zwrotu z długoterminowych obligacji skarbowych na moment wykonywania wyceny.

Prawdopodobieństwo, o którym mowa powyżej jest ustalane w oparciu o metodę ryzyk współzawodniczących (ang. Multiple Decrement Model), przy czym uwzględnia się możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy i ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika jest określana z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa oraz z uwzględnieniem danych statystycznych Spółki. Ryzyko całkowitej niezdolności do pracy oraz ryzyko śmierci pracownika są ustalane z wykorzystaniem danych statystycznych.

Zyski i straty aktuarialne powiększają lub zmniejszają pozostałe całkowite dochody (świadczenia emerytalne) lub koszty (pozostałe długoterminowe świadczenia) w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym powstały.

Koszty przeszłego zatrudnienia powstałe w wyniku zmiany programu ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów od razu.

b) Programy udziału w zyskach i programy premiowe

Spółka ujmuje zobowiązania i koszty z tytułu nagród i premii oraz programów udziału w zyskach, jeżeli podlega obowiązkowi wynikającemu z umowy lub, jeżeli dotychczasowa praktyka zrodziła zwyczajowo oczekiwany obowiązek.

c) Płatności w formie akcji

Wartość godziwą przyznanych opcji zakupu akcji ujmuje się jako koszty z tytułu wynagrodzeń w korespondencji ze zwiększeniem kapitału własnego. Wartość godziwa określana jest na dzień przyznania

opcji zakupu akcji przez pracowników i rozłożona na okres, w którym pracownicy nabędą bezwarunkowo prawo do

realizacji opcji (z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się bezpośrednio ocenić, ich wartość ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznaną instrumentów kapitałowych). Kwota obciążająca koszty jest korygowana w celu odzwierciedlenia aktualnej liczby przyznaną opcji, dla których warunki świadczenia pracy oraz warunki nierynkowe nabywania uprawnień są spełnione.

2.18 Rezerwy

Rezerwa na roszczenia prawne oraz na likwidację szkód górniczych

Rezerwę na roszczenia prawne, pozostałe roszczenia oraz na likwidację szkód górniczych ujmuje się wówczas, gdy Spółka ma prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i jest prawdopodobne, że wymagany będzie wypływ zasobów w celu wywiązania się z tego obowiązku, zaś jego wielkość wiarygodnie oszacowano. Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwa na likwidację zakładu górniczego i rekultywację gruntów

Rezerwę na przyszłe koszty związane z likwidacją zakładu górniczego oraz rekultywacji gruntów tworzy się w oparciu o obowiązki wynikające z ustawy „Prawo geologiczne i górnicze” nakładające na przedsiębiorstwo górnicze obowiązek likwidacji zakładów górniczych po zakończeniu eksploatacji, w wysokości przewidywanych kosztów związanych z:

- zabezpieczeniem lub likwidacją wyrobisk górniczych oraz obiektów i urządzeń zakładu górniczego;
- zabezpieczeniem niewykorzystanej części złoża kopaliny;
- zabezpieczeniem sąsiednich złóż kopaliny;
- zabezpieczeniem wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych;
- przedsięwzięciem niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Wysokość kosztów likwidacji zakładu górniczego wyliczana jest przez niezależną firmę doradczą z wykorzystaniem danych historycznych, dotyczących kosztów likwidacji zakładów górniczych sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce.

Kwoty rezerw wykazuje się w bieżącej wartości nakładów, które – jak się oczekuje – będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Stosuje się wówczas stopę procentową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie do wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Zwiększenie rezerw związane z upływem czasu jest rozpoznawane jako koszty odsetkowe. Zmiany wysokości rezerw związane z aktualizacją szacunków ich dotyczących (stopa inflacji, spodziewana nominalna wartość nakładów na likwidację) w odniesieniu do rezerwy na likwidację zakładu górniczego ujmowane są jako korekta wartości aktywów trwałych objętych obowiązkiem likwidacji, natomiast w odniesieniu do rezerwy na rekultywację gruntów jako „Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów”.

2.19 Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu sprzedaży towarów i usług w zwykłym toku działalności Spółki. Przychody prezentowane są po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, zwroty, rabaty i upusty.

Rozpoznając przychód Spółka kieruje się wytycznymi MSR 18 „Przychody”. Spółka ujmuje przychody, kiedy kwotę przychodów można wiarygodnie zmierzyć i gdy prawdopodobne jest, że jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne, oraz gdy spełnione zostały konkretne opisane niżej kryteria dla każdego rodzaju działalności Spółki. Uznaje się, że wartości przychodów nie można wiarygodnie zmierzyć, dopóki nie zostaną wyjaśnione wszystkie zdarzenia warunkowe związane ze sprzedażą. Spółka opiera swoje

szacunki na wynikach historycznych, uwzględniając rodzaj klienta, rodzaj transakcji oraz szczegóły konkretnych umów.

a) Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się w momencie dostawy przez Spółkę produktów do odbiorcy. Dostawa następuje w momencie przeniesienia na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z praw własności do produktów, towarów i materiałów zgodnie z warunkami dostaw zawartymi w umowach sprzedaży. Przychody ze sprzedaży wykazuje się na podstawie cen określonych w umowach sprzedaży, po pomniejszeniu o szacowane rabaty i inne zmniejszenia sprzedaży.

b) Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się proporcjonalnie do upływu czasu metodą efektywnej stopy procentowej. Gdy należność traci na wartości, Spółka obniża jej wartość bilansową do poziomu wartości odzyskiwanej, równej oszacowanym przyszłym przepływom pieniężnym zdyskontowanym według pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu, a następnie stopniowo rozlicza się kwotę dyskonta w korespondencji z przychodami z tytułu odsetek. Przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek, które utraciły wartość, ujmuje się według pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

c) Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania i prezentuje w „Przychodach finansowych”.

2.20 Ujmowanie otrzymanej dotacji

Standard MSR 20 „Dotacje rządowe oraz ujawnienie informacji na temat pomocy rządowej” stosuje się przy księgowaniu oraz ujawnianiu informacji na temat dotacji rządowych.

Zgodnie z MSR 20 § 3 dotacje do aktywów to dotacje rządowe, które mają na celu finansowanie aktywów trwałych. Według MSR 20, dotacje rządowe ujmuje się w zysku lub stracie w systematyczny sposób w poszczególnych okresach, w których jednostka ujmuje odnośne koszty, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować.

Dotacje do aktywów w sprawozdaniu finansowym Spółka prezentuje w:

- Sprawozdaniu z sytuacji finansowej (bilans) w pozycji „Zobowiązania” i „Dotacje”.
- Sprawozdaniu z wyniku proporcjonalnie do amortyzacji środków trwałych, na których finansowanie została przyznana.

Ujęcie w księgach rachunkowych dotacji powoduje konieczność stosowania MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” do wszystkich powiązanych z nią zobowiązań lub aktywów warunkowych.

Otrzymana dotacja do aktywów powinna zostać rozliczona w całości w momencie całkowitego zamortyzowania, sprzedaży bądź likwidacji sfinansowanego z niej składnika aktywów.

2.21 Leasing

Leasing, przy którym znaczna część ryzyka i korzyści z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny. Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego, po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy (finansującego), obciążają koszty metodą liniową przez okres leasingu.

Do leasingu operacyjnego zalicza się również nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów i ujmuje w długoterminowych rozliczeniach międzyokresowych. Cena nabycia uiszczana z tytułu możliwości

korzystania z tego prawa, amortyzowana jest przez okres leasingu zgodnie ze sposobem rozłożenia w czasie czerpania korzyści z tego prawa.

2.22 Wypłata dywidendy

Płatności dywidend na rzecz akcjonariuszy Spółki ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez akcjonariuszy Spółki.

3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

3.1 Czynniki ryzyka finansowego

Działalność prowadzona przez Spółkę naraża ją na wiele różnych rodzajów ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym: ryzyko przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych), ryzyko kredytowe, ryzyko walutowe oraz ryzyko utraty płynności. Ogólny program Spółki dotyczący zarządzania ryzykiem skupia się przede wszystkim na zapewnieniu odpowiedniej płynności umożliwiającej realizację postawionych przed Spółką zadań inwestycyjnych jak również zabezpieczenie prowadzonej działalności operacyjnej. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Spółkę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne oraz minimalizacja kosztów finansowych.

a) ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych

Ponieważ Spółka posiada znaczący poziom oprocentowanych aktywów, przychody Spółki oraz jej przepływy pieniężne z działalności operacyjnej są zależne od zmian rynkowych stóp procentowych.

W przypadku Spółki ryzyko zmiany stóp procentowych związane jest również z krótkoterminowymi oraz długoterminowymi instrumentami dłużnymi. Kredyty i obligacje o zmiennym oprocentowaniu narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych. Spółka korzystała z finansowania zewnętrznego w roku 2015 i wyrażone było ono w polskich złotych.

Aktualnie Spółka nie posiada zadłużenia z tytułu kredytów (na 31 grudnia 2014 roku zadłużenie to wynosiło 99 mln zł i dotyczyło kredytu w rachunku bieżącym) natomiast zadłużenie z tytułu emisji obligacji wynosi 700 mln zł (na 31 grudnia 2014 roku 700 mln zł). Łączne zadłużenie Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 700 mln zł (na 31 grudnia 2014 roku 799 mln zł). Według przeprowadzonych symulacji na dzień 31 grudnia 2015 roku stwierdzono, iż wpływ zmiany stóp procentowych w wysokości 1 punktu procentowego stanowiłby wzrost lub odpowiednio spadek zysku brutto o kwotę nie większą niż 7,00 mln zł (na 31 grudnia 2014 roku odpowiednio: 7,99 mln zł) oraz wzrost lub spadek zysku netto o kwotę nie większą niż 5,67 mln zł (na 31 grudnia 2014 roku odpowiednio: 6,47 mln zł).

Na podstawie danych za 2015 i 2014 rok dotyczących oprocentowanych aktywów Spółki oszacowano wrażliwość zmiany przychodów finansowych na zmiany stóp procentowych. Wartość aktywów narażonych na ryzyko stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2015 roku z tytułu lokat bankowych wolnych środków wynosi 240.011 tys. zł (31 grudnia 2014 roku 172.263 tys. zł) oraz z tytułu aktywów funduszu likwidacji kopalń 90.872 tys. zł (31 grudnia 2014 roku 88.832 tys. zł). Zmianę wyniku w przychodach finansowych przedstawiają poniższe tabele:

Wpływ zmiany stóp procentowych na przychody finansowe z tytułu lokat na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Zmiana oprocentowania	-1 p. p.	-0,5 p. p.	+0,5 p. p.	+1 p. p.
Szacowany wpływ	(2.400)	(1.200)	1.200	2.400

Wpływ zmiany stóp procentowych na przychody finansowe z tytułu lokat na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Zmiana oprocentowania	-1 p. p.	-0,5 p. p.	+0,5 p. p.	+1 p. p.
Szacowany wpływ	(1.722)	(861)	861	1.722

Z analizy danych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynika, że wzrost oprocentowania lokat o 1 p. p. powoduje wzrost przychodów finansowych z tytułu lokat o 2.400 tys. zł (wzrost o 1.722 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku) oraz wzrost zysku netto o 1.944 tys. zł (wzrost o 1.395 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku). Analogicznie, spadek oprocentowania lokat o 1 p. p. powoduje obniżenie przychodów finansowych z tytułu lokat o 2.400 tys. zł (obniżenie o 1.722 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku) oraz spadek zysku netto o 1.944 tys. zł (spadek o 1.395 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku).

Wartość aktywów dotyczących funduszu likwidacji kopalń narażonych na ryzyko stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 90.872 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014 roku 88.832 tys. zł).

Wpływ zmiany stóp procentowych na przychody finansowe z tytułu gromadzenia środków na Fundusz Likwidacji Kopalń (FLK) na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Zmiana oprocentowania	-1 p. p.	-0,5 p. p.	+0,5 p. p.	+1 p. p.
Szacowany wpływ	(909)	(454)	454	909

Wpływ zmiany stóp procentowych na przychody finansowe z tytułu gromadzenia środków na Fundusz Likwidacji Kopalń (FLK) na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Zmiana oprocentowania	-1 p. p.	-0,5 p. p.	+0,5 p. p.	+1 p. p.
Szacowany wpływ	(888)	(444)	444	888

Z analizy danych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynika, że wzrost oprocentowania lokat dotyczących (FLK) o 1 p. p. powoduje wzrost przychodów finansowych z tytułu lokat o 909 tys. zł (wzrost o 888 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku) oraz wzrost zysku netto o 736 tys. zł (wzrost o 719 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku). Analogicznie, spadek oprocentowania lokat dotyczących (FLK) o 1 p. p. powoduje obniżenie przychodów finansowych z tytułu lokat o 909 tys. zł (obniżenie o 888 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku) oraz spadek zysku netto o 736 tys. zł (spadek o 719 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku).

b) ryzyko walutowe

Spółka zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych w związku z czym pojawia się ryzyko wahań kursów walut. Spółka jest narażona przede wszystkim na ryzyko zmiany kursu EUR/PLN oraz USD/PLN. W trakcie 2015 roku nie zawierano istotnych transakcji walutowych. Takie transakcje były zawierane w latach ubiegłych w związku z zakupem specjalistycznych urządzeń i maszyn, jednakże z uwagi na zakończenie zintensyfikowanego procesu inwestycyjnego, w najbliższym okresie takich transakcji się nie przewiduje.

Ryzykiem tym zarządza się w ramach zatwierdzonych zasad działania przy wykorzystaniu walutowych kontraktów forward. Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych. Celem podejmowanych przez Spółkę działań zabezpieczających przed ryzykiem zmiany kursu EUR/PLN oraz USD/PLN jest zagwarantowanie określonego poziomu wartości złotej przyszłych wydatków w EUR, jakie ponoszone będą w związku z pracami inwestycyjnymi, oraz zagwarantowanie określonego poziomu przyszłych wpływów w USD jakie będą otrzymywane w związku z realizowaną sprzedażą.

Wycena wartości godziwej forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji, kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiada instrumentów zabezpieczające ryzyko walutowe bowiem wszystkie forwardy walutowe stanowiące instrumenty zabezpieczające przyszłe przepływy pieniężne zostały już rozliczone. Łącznie w roku 2015 w związku ze stosowaną polityką zabezpieczeń do wartości początkowej środków trwałych zaliczono zrealizowane różnice kursowe w kwocie 3.287 tys. zł (w 2014 roku: 6.423 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość instrumentów finansowych narażonych na ryzyko walutowe wynosiła ok. 7.991 tys. zł i dotyczyła zobowiązań z tytułu zakupu urządzeń oraz wartości niematerialnych (na dzień 31 grudnia 2014 nie występowały instrumenty finansowe narażone na ryzyko walutowe).

c) ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe powstaje w przypadku środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, depozytów w bankach i instytucjach finansowych, a także zaangażowań kredytowych w odniesieniu do klientów Spółki. W przypadku banków i instytucji finansowych akceptuje się tylko jednostki o wysokiej wiarygodności. Spółka stosuje ponadto politykę ograniczającą zbyt duże zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji finansowych. W odniesieniu do klientów, Spółka realizuje sprzedaż głównie do stałych odbiorców, których wiarygodność opiera się na doświadczeniach ze współpracy z przeszłości.

Wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz koncentrację tego ryzyka przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2015	31.12.2014
Środki pieniężne i depozyty bankowe	330.883	261.095
Krótkoterminowe należności handlowe	201.161	254.221
Łączna ekspozycja na ryzyko kredytowe	532.044	515.316
Należności od 7 głównych odbiorców	189.958	246.119
Stopień koncentracji ryzyka kredytowego z tytułu należności od 7 głównych odbiorców	94%	97%
Środki pieniężne zdeponowane w Banku BZ WBK S. A. (jako % całości salda środków pieniężnych i depozytów bankowych)	0%	51%
Środki pieniężne zdeponowane w Banku Millennium S.A. (jako % całości salda środków pieniężnych i depozytów bankowych)	67%	34%
Środki pieniężne zdeponowane w mBank S.A. (dawniej BRE Bank S.A.) (jako % całości salda środków pieniężnych i depozytów bankowych)	4%	0%
Środki pieniężne zdeponowane w Banku Gospodarstwa Krajowego (jako % całości salda środków pieniężnych i depozytów bankowych)	22%	0%
Środki pieniężne zdeponowane w banku PKO Bank Polski S.A. ((jako % całości salda środków pieniężnych i depozytów bankowych)	3%	9%
Środki pieniężne zdeponowane w banku PEKAO S.A. (jako % całości salda środków pieniężnych i depozytów bankowych)	4%	6%

Sytuacja płatnicza głównych odbiorców Spółki oceniana jest jako dobra, stąd ryzyko kredytowe oceniane jest jako niskie. Spółka współpracuje z tymi odbiorcami od dłuższego czasu, nie występują problemy z otrzymywaniem płatności. Należności od pozostałych odbiorców nie stanowią znaczącego udziału w ogólnej kwocie należności handlowych.

Banki, w których skoncentrowane są środki pieniężne i depozyty Spółki posiadają następujące ratingi (dane aktualne na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego):

- Bank BZ WBK S. A. – ocena długoterminowa Fitch: BBB+ (z perspektywą stabilną)
- Bank Millennium S. A. – ocena długoterminowa Fitch: BBB- (z perspektywą stabilną)
- Bank PEKAO S.A. – ocena długoterminowa Fitch (IDR): A- (z perspektywą stabilną)
- PKO Bank Polski S.A. – brak ratingu wsparcia Fitch (również brak oceny długoterminowej Fitch), rating długoterminowy depozytów (wg Moody's): A2 (z perspektywą stabilną)
- Bank Gospodarstwa Krajowego – ocena długoterminowa Fitch (IDR): A- (z perspektywą stabilną)
- mBank S.A. – ocena długoterminowa Fitch: BBB- (z perspektywą pozytywną).

d) ryzyko utraty płynności

Ostrożne zarządzanie ryzykiem utraty płynności zakłada między innymi utrzymywanie odpowiedniego poziomu środków pieniężnych oraz dostępność finansowania dzięki wystarczającej kwocie przyznanых instrumentów kredytowych. Zarząd Spółki monitoruje bieżące prognozy środków płynnych Spółki (składające się z niewykorzystanych limitów kredytowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) na podstawie przewidywanych przepływów pieniężnych. Poprzez sporządzanie tej prognozy eliminowane są odchylenia pomiędzy rzeczywistym przepływem środków pieniężnych a ich zapotrzebowaniem. W celu zabezpieczenia finansowania bieżącego Spółki oraz optymalizacji zarządzania gotówką, w dniu 21 maja 2014 roku Zarząd zawarł z bankiem mBank S.A. umowę kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym z limitem do kwoty 150 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2015 dostępny limit nie był wykorzystany.

Ponadto w dniu 30 czerwca 2014 roku Zarząd Spółki zawarł z bankami Bank Polska Kasa Opieki S.A. oraz Bank Gospodarstwa Krajowego umowę dotyczącą nowego programu emisji obligacji, który przewiduje emisję obligacji przez Spółkę do łącznej kwoty 600 mln zł. Do dnia bilansowego, w ramach zawartej umowy, wyemitowano 400 szt. obligacji o łącznej w wysokości 400 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka posiada możliwość emisji kolejnych serii obligacji w ramach niewykorzystanego limitu wynoszącego 200 mln zł.

Poniższa tabela zawiera analizę zobowiązań finansowych Spółki w odpowiednich przedziałach wiekowych, na podstawie pozostałego okresu do upływu umownego terminu zapadalności na dzień bilansowy. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią umowne niezdyktowane przepływy pieniężne. Saldo przypadające do spłaty w terminie 12 miesięcy jest wykazywane w wartościach bilansowych powiększone o ewentualne odsetki.

	Poniżej jednego roku	Od roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Ponad 5 lat
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku				
Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji	16.926	16.880	722.339	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	261.905	2.608	6.680	10.328

	Poniżej jednego roku	Od roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Ponad 5 lat
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku				
Kredyty i pożyczki	101.403	-	-	-
Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji	19.260	19.313	643.074	101.711
Zobowiązania finansowe	308	-	-	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	444.014	7.430	9.070	6.363

Zobowiązania wymagalne poniżej 1 roku to w większości zobowiązania płatne w okresie do 3 miesięcy od dnia bilansowego.

e) analiza wrażliwości wyniku finansowego

Na podstawie danych za 2015 rok dotyczących podstawowej działalności Spółki oszacowano wrażliwość wyniku finansowego na zmiany czynników ryzyk rynkowych (cen węgla).

Z analizy wynika, że wzrost jednostkowej ceny węgla o 1% (co przekłada się na wzrost przychodów ze sprzedaży węgla o 1%) powoduje wzrost wyniku na sprzedaży (zysk brutto – koszty administracyjne – koszty sprzedaży) o 5,60%. Analogicznie, spadek ceny węgla o 1% powoduje obniżenie wyniku na sprzedaży o 5,60%. Zmianę wyniku w pozostałych analizowanych przedziałach (przy założeniu, że pozostałe czynniki są stałe) przedstawia poniższa tabela:

Zmiana ceny	-15%	-10%	-5%	-2%	-1%	0%	1%	2%	5%	10%	15%
Zmiana wyniku	84,02%	56,01%	28,01%	11,20%	5,60%	0,00%	-5,60%	-11,20%	-28,01%	-56,01%	-84,02%

Spółka w pewnym stopniu ogranicza ryzyko związane z kształtowaniem się cen surowców energetycznych podpisując długoterminowe umowy handlowe z głównymi odbiorcami węgla energetycznego.

3.2 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Celem Spółki w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym/finansowym jest ochrona zdolności Spółki do kontynuowania działalności w szczególności zapewnienie finansowania dla dokonywanych inwestycji jak również zapewnienie odpowiednich środków na działalność bieżącą, umożliwiając terminowe regulowanie wymagalnych zobowiązań. Celem Spółki w zarządzaniu ryzykiem finansowym jest także utrzymywanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Aby utrzymywać lub skorygować strukturę kapitału, Spółka może zmieniać kwotę deklarowanych dywidend do wypłacenia akcjonariuszom, zwracać kapitał akcjonariuszom, emitować nowe akcje lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

W ramach zarządzania kapitałem Spółka skupia się na zarządzaniu środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz zadłużeniem wynikającym z zaciągniętych kredytów, pożyczek i z tytułu emisji obligacji.

Spółka posiada zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji z przeznaczeniem na finansowanie działalności bieżącej i inwestycyjnej. Relację zadłużenia netto do kapitału zaangażowanego prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2015	31.12.2014
Kredyty ogółem	-	99.008
Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji	700.092	700.106
minus: środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(330.883)	(261.095)
Zadłużenie netto	369.209	538.019
Kapitał własny razem	2.105.890	2.505.468
Kapitał zaangażowany	2.475.099	3.043.487

4. Ważne oszacowania i osądy księgowe

Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań odnośnie do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne. Oszacowania i osądy księgowe podlegają regularnej ocenie.

Spółka dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywać się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego, omówiono w niniejszej notce. Ponadto na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka dokonała oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, na potrzeby analizy utraty wartości. Szczegółowe informacje odnośnie oszacowań i założeń przyjętych do przeprowadzonej analizy zostały przedstawione w notce nr 6.3.

Oszacowanie okresu żywotności kopalni oraz zasobów węgla

Okres żywotności kopalni szacuje się w oparciu o posiadane zasoby operatywne węgla objęte koncesją oraz szacowane zdolności produkcyjne, na rok 2034. Faktyczny termin likwidacji kopalni może jednak różnić się od szacowanego przez Spółkę. Wynika to z uwzględnienia w wyliczeniu szacowanego okresu żywotności kopalni wyłącznie zasobów operacyjnych węgla. Ponadto spadek popytu na węgiel Spółki spowoduje obniżenie wydobycia poniżej zdolności produkcyjnych co również wpłynie na wydłużenie okresu żywotności kopalni. W 2014 roku Spółka otrzymała koncesję na wydobycie na obszar K-3. Spółka rozpoczęła również starania aby w perspektywie następnych lat powiększyć obszar wydobycia poprzez przyłączenie złóż „Ostrów” oraz „Orzechów”. Na chwilę obecną Spółka posiada koncesje na rozpoznanie dla złóż „Ostrów” i „Orzechów”, jednocześnie Spółka podjęła już prace nad uzyskaniem koncesji na wydobycie, niezbędnych do przyłączenia tych złóż do obszaru górniczego kopalni. Uzyskanie koncesji wydobywczych dla wskazanych obszarów może wpłynąć na znaczne wydłużenie okresu żywotności kopalni. Jednocześnie Spółka nie zaprzestaje starań zmierzających do uzyskania koncesji wydobywczej dla złóż K-6 i K-7.

Aktualny okres żywotności został ustalony na podstawie strategii Spółki obowiązującej w 2015 roku. Obecnie Spółka, z uwagi na złożoną sytuację rynkową, prowadzi aktualizację strategii.

Oszacowanie rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego i rekultywacji gruntów

Spółka tworzy rezerwę na koszty likwidacji zakładu górniczego i rekultywacji gruntów, do których poniesienia jest zobligowana istniejącymi przepisami prawa. Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie do okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji oraz długoterminowych stóp dyskontowych. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość bilansową rezerwy.

Założenia odnośnie do okresu żywotności kopalni opisane zostały powyżej

Przyjęte wskaźniki inflacji za lata 2016-2034 wahają się w przedziale 1,0% do 2,5%.

Na wyliczenie rezerwy istotne znaczenie wywarła wysokość stopy dyskontowej, która odzwierciedla zmianę wartości pieniądza w czasie. W założeniach przyjęto stopę dyskontową opartą na rentowności obligacji skarbowych, i na dzień 31 grudnia 2015 roku została ona przyjęta w wysokości 2,80% (na dzień 31 grudnia 2014: 2,75%).

Gdyby przyjęte stopy inflacji odbiegały od oszacowań Zarządu o 10%, szacuje się, że wartość bilansowa rezerw byłaby o 5.619 tys. zł wyższa (w przypadku stóp inflacji wyższych o 10%) lub o 5.389 tys. zł niższa (w przypadku stóp inflacji niższych o 10%).

Wpływ zmiany stopy dyskonta finansowego na wartość bilansową rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego (FLK) na dzień 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku przedstawia poniższa tabela:

Na dzień 31 grudnia 2015

Zmiana stopy dyskonta finansowego

-0,25 p. p.	0 p. p.	+0,25 p. p.	+1 p. p.
-------------	---------	-------------	----------

Wartość rezerwy na FLK

130.333	124.441	118.829	103.534
---------	---------	---------	---------

Na dzień 31 grudnia 2014

Zmiana stopy dyskonta finansowego

-0,25 p. p.	0 p. p.	+0,25 p. p.	+1 p. p.
-------------	---------	-------------	----------

Wartość rezerwy na FLK

129.755	123.585	117.722	101.822
---------	---------	---------	---------

Z analizy wynika, że wzrost stopy dyskonta finansowego na dzień 31 grudnia 2015 roku o 0,25 p. p. powoduje spadek wartości rezerwy na FLK o 5.612 tys. zł oraz wzrost stopy dyskonta finansowego o 1 p. p. powoduje spadek wartości rezerwy na FLK o 20.907 tys. zł. Natomiast spadek stopy dyskonta finansowego na dzień 31 grudnia 2015 roku o 0,25 p. p. powoduje wzrost wartości rezerwy na FLK o 5.892 tys. zł. Jednocześnie nie przedstawiono wpływu spadku stopy dyskonta finansowego o 1 p. p. gdyż spowodowałoby to spadek stopy dyskonta poniżej przyjętego poziomu inflacji co w ocenie Spółki jest bezzasadne.

Założenia odnośnie wyceny aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych zależy od szeregu czynników określanych metodami aktuarialnymi przy wykorzystaniu pewnych założeń. Założenia wykorzystywane przy ustalaniu rezerwy oraz kosztów z tytułu świadczeń pracowniczych zawierają założenia dotyczące stóp dyskonta oraz wskaźnika wzrostu podstawy danego świadczenia. Główne założenia dotyczące rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych ujawnione są w nocie 22. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość bilansową rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny na zmianę stopy dyskonta finansowego oraz na zmiany planowanych wzrostów podstaw w przedziale -1 p. p./+1 p. p.

Poniższe tabele prezentują wartość bilansową poszczególnych tytułów rezerw oraz wartości rezerw wyliczone przy innych założeniach:

Na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-1 p. p.	+1 p. p.	-1 p. p.	+1 p. p.
Odprawy emerytalne	26.449	28.457	24.700	24.670	28.737
Odprawy rentowe	286	308	266	266	311
Nagroda jubileuszowa	80.431	86.289	75.211	75.100	87.163
Odprawy pośmiertne	2.625	2.853	2.423	2.420	2.881
Deputaty węglowe	111.927	132.792	95.711	96.262	132.985
	221.718	250.699	198.311	198.718	252.077

Na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-1p. p.	+1p. p.	-1p. p.	+1p. p.
Odprawy emerytalne	36.260	38.912	34.004	33.740	39.151
Odprawy rentowe	1.513	1.701	1.355	1.353	1.699
Nagroda jubileuszowa	75.087	81.061	69.864	69.449	81.416
Odprawy pośmiertne	2.770	3.120	2.476	2.472	3.118
Deputaty węglowe	97.501	109.278	87.545	87.321	109.334
	213.131	234.072	195.244	194.335	234.718

Poniższe tabele prezentują wartość bilansową poszczególnych tytułów rezerw oraz prezentują jak zmieniłaby się wartość bilansowa przy innych założeniach:

Na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Odchylenia			
		Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-1 p. p.	+1 p. p.	-1 p. p.	+1 p. p.
Odprawy emerytalne	26.449	2.008	(1.749)	(1.779)	2.288
Odprawy rentowe	286	22	(20)	(20)	25
Nagroda jubileuszowa	80.431	5.858	(5.220)	(5.331)	6.732
Odprawy pośmiertne	2.625	228	(202)	(205)	256
Deputaty węglowe	111.927	20.865	(16.216)	(15.665)	21.058
	221.718	28.981	(23.407)	(23.000)	30.359

Na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Odchylenia			
		Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-1p. p.	+1p. p.	-1p. p.	+1p. p.
Odprawy emerytalne	36.260	2.652	(2.256)	(2.520)	2.891
Odprawy rentowe	1.513	188	(158)	(160)	186
Nagroda jubileuszowa	75.087	5.974	(5.223)	(5.638)	6.329
Odprawy pośmiertne	2.770	350	(294)	(298)	348
Deputaty węglowe	97.501	11.777	(9.956)	(10.180)	11.833
	213.131	20.941	(17.887)	(18.796)	21.587

Poniższa tabela prezentuje wyniki wyceny bilansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku w podziale na okresy zapadalności:

Okres wypłaty	Odprawy emerytalne	Odprawy rentowe	Nagroda jubileuszowa	Odprawy pośmiertne	Deputaty węglowe	Suma
2016*	7.968	31	9.986	195	4.019	22.199
2017	1.528	27	7.485	185	3.895	13.120
2018	1.299	24	5.740	179	3.904	11.146
2019	840	22	5.561	177	3.894	10.494
2020	774	20	4.800	173	3.859	9.626
Pozostała część	14.040	162	46.859	1.716	92.356	155.133
	26.449	286	80.431	2.625	111.927	221.718

* wartość świadczeń do wypłaty w roku 2016 wynika z nabytych praw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny a które pozostają w stosunku pracy

5. Informacje dotyczące segmentów działalności

a) Podstawowy układ sprawozdawczy – segmentacja branżowa

Spółka koncentruje swoją działalność głównie na produkcji i sprzedaży węgla. Przychody ze sprzedaży innych produktów i usług w roku 2015 wyniosły 67.677 tys. zł (w 2014: 83.704 tys. zł), co stanowi odpowiednio 3,59% w roku 2014 oraz 4,16% w roku 2014 całości przychodów ze sprzedaży.

W związku z powyższym Spółka nie wykazuje wyników działalności ze względu na segmentację branżową.

b) Uzupełniający układ sprawozdawczy – segmenty geograficzne

Spółka koncentruje swoją działalność głównie na terenie Polski. Przychody ze sprzedaży poza granicę Polski w roku 2015 wyniosły 2.743 tys. zł (w 2014: 448 tys. zł) co stanowi odpowiednio 0,15% oraz 0,02% całości przychodów ze sprzedaży w danym roku. Spółka nie posiada aktywów oraz zobowiązań z tym związanych zlokalizowanych poza terytorium Polski.

W związku z powyższym Spółka nie wykazuje wyników działalności ze względu na segmentację geograficzną.

W ramach realizacji swoich zadań Zarząd analizuje dane finansowe, które są zgodne ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF.

c) Główni odbiorcy z tytułu sprzedaży węgla

W 2015 i 2014 roku kluczowymi odbiorcami Spółki, dla których udział w sprzedaży przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży ogółem, byli:

	2015	2014
Elektrownia Kozienice S.A. – Grupa ENEA	42%	40%
GDF Suez Energia S.A.	20%	17%
ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A.	11%	15%
PGNiG Termika S.A.	9%	13%

6. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle ogółem	w tym wyróbiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2014 roku								
Koszt lub wartość z wyceny	4.394	2.564.586	1.818.083	1.642.358	113.704	16.225	315.332	4.656.599
Umorzenie	-	(851.318)	(667.120)	(634.080)	(62.259)	(10.592)	-	(1.558.249)
Wartość księgowa netto	4.394	1.713.268	1.150.963	1.008.278	51.445	5.633	315.332	3.098.350
Na dzień 31 grudnia 2014 roku								
Wartość księgowa netto na początek roku	4.394	1.713.268	1.150.963	1.008.278	51.445	5.633	315.332	3.098.350
Zwiększenia	-	31.891	679	23.216	573	7	799.169	854.856
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	804	332.194	208.246	364.109	6.382	3.558	(707.047)	-
Zmniejszenia	(142)	(14.033)	(13.399)	(24.904)	(576)	(15)	(2.986)	(42.656)
Amortyzacja	-	(245.114)	(210.745)	(128.120)	(6.579)	(1.191)	-	(381.004)
Wartość księgowa netto	5.056	1.818.206	1.135.744	1.242.579	51.245	7.992	404.468	3.529.546
Stan na 31 grudnia 2014 roku								
Koszt lub wartość z wyceny	5.056	2.851.163	1.950.646	1.980.216	115.020	19.588	404.468	5.375.511
Umorzenie	-	(1.032.957)	(814.902)	(737.637)	(63.775)	(11.596)	-	(1.845.965)
Wartość księgowa netto	5.056	1.818.206	1.135.744	1.242.579	51.245	7.992	404.468	3.529.546
Na dzień 31 grudnia 2015 roku								
Wartość księgowa netto na początek roku	5.056	1.818.206	1.135.744	1.242.579	51.245	7.992	404.468	3.529.546
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	293.502	293.502
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	516	315.911	288.231	230.017	3.728	1.058	(551.230)	-
Przeklasyfikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	(4.908)	-	-	(4.908)
Zmniejszenia	-	(18.742)	(12.472)	(222)	(2.153)	(3)	(3.156)	(24.276)
Amortyzacja	-	(220.744)	(180.658)	(151.174)	(6.263)	(1.409)	-	(379.590)
Odpis aktualizujący	(49)	(376.454)	(200.391)	(243.093)	(1.124)	-	-	(620.720)
Wartość księgowa netto	5.523	1.518.177	1.030.454	1.078.107	40.525	7.638	143.584	2.793.554
Stan na 31 grudnia 2015 roku								
Koszt lub wartość z wyceny	5.523	2.645.244	1.899.401	1.958.119	94.199	20.596	143.584	4.867.265
Umorzenie	-	(1.127.067)	(868.947)	(880.012)	(53.674)	(12.958)	-	(2.073.711)
Wartość księgowa netto	5.523	1.518.177	1.030.454	1.078.107	40.525	7.638	143.584	2.793.554

Koszty finansowania zewnętrznego (odsetki i prowizje od zaciągniętych zobowiązań), aktywowane w 2015 roku w wartości rzeczowych aktywów trwałych wyniosły łącznie 8.090 tys. zł (13.769 tys. zł w roku 2014).

Na rzeczowych aktywach trwałych nie ustanowiono żadnych zabezpieczeń.

Amortyzację środków trwałych ujęto w sprawozdaniu z wyniku w następujących pozycjach:

	31.12.2015	31.12.2014
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(370.783)	(372.165)
Koszty sprzedaży	(380)	(381)
Koszty administracyjne	(8.427)	(8.458)
	(379.590)	(381.004)

6.1 Rzeczowe aktywa trwałe - wyrobiska

Poniżej zaprezentowano tabele przedstawiające krótką charakterystykę chodników oraz pozostałych pozycji rzeczowych aktywów trwałych, wykazywanych w pozycji „wyrobiska”.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku :

Wyszczególnienie	Ilość [szt.]	Długość [m]	Wartość początkowa	Umorzenie	Odpis z tyt. utraty wartości	Wartość netto na dzień bilansowy	Stopień umorzenia w danej grupie
Chodniki wykazywane w środkach trwałych, amortyzowane metodą naturalną, w tym:	31	38.891	591.007	308.828	46.179	236.000	60%
- amortyzowane do grudnia 2015 r.	18	16.815	443.876	308.828	22.018	113.030	75%
Chodniki wykazywane w środkach trwałych, amortyzowane wg okresów użytkowania	238	97.813	1.213.749	445.397	124.873	643.479	46%
Pozostałe pozycje, amortyzowane wg okresów użytkowania (szyby, wieże szybowe, tamy zbiorniki i inne)	32	-	295.036	114.722	29.339	150.975	49%
Razem na dzień 31 grudnia 2015 roku	301	136.704	2.099.792	868.947	200.391	1.030.454	51%

Na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Wyszczególnienie	Ilość [szt.]	Długość [m]	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość netto na dzień bilansowy	Stopień umorzenia w danej grupie
Chodniki wykazywane w środkach trwałych, amortyzowane metodą naturalną, w tym:	27	32.811	522.486	305.732	216.754	59%
- amortyzowane do grudnia 2014 r.	16	10.594	371.465	305.732	65.733	82%
Chodniki wykazywane w środkach trwałych, amortyzowane wg okresów użytkowania	233	97.724	1.133.124	404.940	728.184	36%
Pozostałe pozycje, amortyzowane wg okresów użytkowania (szyby, wieże szybowe, tamy zbiorniki i inne)	32	-	295.036	104.230	190.806	35%
Razem na dzień 31 grudnia 2014 roku	292	130.535	1.950.646	814.902	1.135.744	42%

6.2 Rzeczowe aktywa trwałe - środki trwałe w budowie

Poniżej zaprezentowano tabelę przedstawiającą najistotniejsze zadania inwestycyjne ujęte w pozycji „środki trwałe w budowie”:

	31.12.2015	31.12.2014
Wyroby (chodniki)	72.437	187.118
Nabycie kompleksów strugowych	-	166.975
Rozbudowa centralnej klimatyzacji w polu „Bogdanka”	39.940	9.175
Zakup i montaż maszyn urabiających	7.281	-
Rozbudowa składowiska odpadów w Bogdancie	1.799	1.366
Rozbudowa Zakładu Przeróbki Mechanicznej Węgla	1.216	1.154
Pozostałe	20.911	38.680
	143.584	404.468

6.3 Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych

W ostatnich miesiącach obserwuje się istnienie zewnętrznych przesłanek, wskazujących na możliwość wystąpienia zmiany wartości odzyskiwalnej posiadanych aktywów trwałych Spółki. Do takich przesłanek należą w szczególności:

- obserwowany na rynku węgla kamiennego drastyczny spadek cen;
- występująca nadpodaż na rynku węgla kamiennego oraz ostra konkurencja cenowa ze strony niektórych krajowych dostawców węgla;
- wartość bilansowa aktywów netto Spółki wyższa od ich kapitalizacji rynkowej.

Analizując powyższe przesłanki Zarząd Spółki uznał za konieczne przeprowadzenie testu na utratę wartości dla ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Test został wykonany na dzień 31 grudnia 2015 roku.

W związku z brakiem możliwości określenia wartości godziwej dla bardzo dużej grupy aktywów dla których nie ma aktywnego rynku jak również brak jest porównywalnych transakcji, określenie wartości odzyskiwalnej testowanych aktywów nastąpiło w wyniku oszacowania ich wartości użytkowej przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie przygotowanych przez Spółkę projekcji finansowych dla lat 2016-2043.

Poniżej przedstawione zostały kluczowe założenia przy jakich dokonano oszacowania wartości użytkowej testowanych aktywów:

- z uwagi na powiązania pomiędzy poszczególnymi działami i funkcjonujący w kopalni sposób organizacji wszystkie aktywa Spółki zostały uznane za jeden CGU;
- określono średnioroczny poziom wolumenu sprzedaży w okresie prognozy na 8,5 mln ton;
- okres prognozy od 2016 do 2043 – został oszacowany na podstawie posiadanych przez Spółkę na dzień bilansowy możliwych do wykorzystania zasobów operacyjnych węgla, przy uwzględnieniu średniorocznego poziomu wydobycia 8,5 mln ton;
- założenie odnośnie ceny węgla w latach 2016-2021 przyjęto na podstawie dostępnych ścieżek cenowych przygotowanych przez firmę doradczą RolandBerger; od roku 2022 założenie odnośnie ceny węgla uwzględnia indeksację o wskaźnik inflacji;
- w modelu począwszy od roku 2021 uwzględniono średnioroczną inflację w wysokości 2,5% (założenie zgodne z długoterminowym celem inflacyjnym NBP);
- jako stopę dyskontową przyjęto średnioważony koszt kapitału (WACC) w wysokości 8,05% w całym okresie prognozy, oszacowany na podstawie najnowszych danych ekonomicznych (przy stopie wolnej od ryzyka wynoszącej 3,1% oraz współczynnika beta wynoszącym 1,1);
- średnioroczny poziom nakładów inwestycyjnych w okresie prognozy w wysokości 265.156 tys. zł.

Łączna wartość testowanego majątku wyniosła na dzień bilansowy 2.905.429 tys. zł podczas gdy wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych oszacowanych na podstawie dokonanej prognozy (wartość użytkowa) wyniosła 2.280.657 tys. zł. W wyniku przeprowadzonego testu na dzień 31 grudnia 2015 roku stwierdzono wystąpienie utraty wartości w wysokości 624.772 tys. zł przy czym odpis w wysokości 620.671 tys. zł został alokowany do rzeczowych aktywów trwałych, natomiast odpis w wysokości 4.101 tys. zł został alokowany do wartości niematerialnych.

Analiza wrażliwości modelu na zmianę ceny węgla oraz dyskonta

W przypadku wzrostu założeń odnośnie ceny węgla w okresie prognozy o 1%, wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie modelu wyniosłaby 2.443.792 tys. zł., jednocześnie w przypadku spadku założeń odnośnie ceny węgla w okresie prognozy o 1%, wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych wyniosłaby 2.117.328 tys. zł. Oznacza to, iż w przypadku wzrostu bądź spadku ceny węgla o 1 p.p. odpis z tytułu trwałej wartości majątku byłby odpowiednio niższy o ok. 163.135 tys. zł oraz wyższy o 163.329 tys. zł.

W przypadku zastosowania stopy dyskontowej wyższej o 1 p.p. wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie modelu wyniosłaby 2.029.459 tys. zł, jednocześnie w przypadku zastosowania stopy dyskontowej niższej o 1 p.p. wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie modelu wyniosłaby 2.578.086 tys. zł. Oznacza to, iż w przypadku wzrostu bądź spadku stopy dyskontowej o 1 p.p. odpis z tytułu trwałej wartości majątku byłby odpowiednio wyższy o 251.198 tys. zł oraz niższy o 297.429 tys. zł.

Dodatkowo w trakcie 2015 roku Spółka ujęła odpis aktualizujący wartość gruntów na których rozpoznano szkody górnicze, w wysokości 49 tys. zł.

Stan odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych prezentuje poniższa tabela:

	Grunt	Budynki i budowle ogółem	w tym wytobiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwale	Środki trwale w budowie	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	4.342	1.708	-	26.403	573	8	216	33.250
Utworzenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	142	-	-	-	-	-	-	142
Wykorzystanie utworzonego odpisu	-	(600)	-	(23.216)	(573)	(8)	(216)	(24.613)
Stan na 31 grudnia 2014 roku	4.484	1.108	-	3.187	-	-	-	8.779
Utworzenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	49	376.454	200.391	243.093	1.124	-	-	620.720
Stan na 31 grudnia 2015 roku	4.533	377.562	200.391	246.280	1.124	-	-	629.499

Utworzenie, i wykorzystanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2015 roku zostało ujęte w sprawozdaniu z wyniku w następujących pozycjach: „Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów” w kwocie 599.885 tys. zł, w pozycji „Koszty sprzedaży” w kwocie 754 tys. zł oraz w pozycji „Koszty administracyjne” w kwocie 20.081 tys. zł.

7. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	9.284	690	-	9.974
Sprzedaż aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(9.284)	(690)	-	(9.974)
Stan na 31 grudnia 2014 roku	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2015 roku	-	-	-	-
Przeklasyfikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	4.908	4.908
Sprzedaż aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(1.214)	(1.214)
Stan na 31 grudnia 2015 roku	-	-	3.694	3.694

W dniu 10 sierpnia 2015 roku Zarząd Spółki podjął decyzję w sprawie sprzedaży węglarek czteroosiowych serii Eaos typu CFR/E oraz typu 464W w łącznej ilości 100 sztuk o wartości netto 3.911 tys. zł. W dniu 3 listopada 2015 roku podjęto decyzję w sprawie sprzedaży kolejnych 30 sztuk węglarek czteroosiowych serii Eaos typu CFR/E oraz typu 464W o wartości netto 997 tys. zł. Łączna wartość aktywów trwałych przeklasyfikowanych do pozycji „Aktywa przeznaczone do sprzedaży” wyniosła 4.908 tys. zł. Próby sprzedaży w/w majątku zostały podjęte we wrześniu 2015 roku poprzez zamieszczenie ogłoszeń w prasie (m.in. w prasie branżowej). W dniu 18 listopada 2015 roku, na mocy umowy nr 1136/O/2015 nastąpiła częściowa realizacja transakcji polegająca na sprzedaży 30 sztuk węglarek za cenę brutto wynoszącą 1.937 tys. zł. Sprzedaż pozostałych 100 szt. wagonów jest przewidziana w pierwszej połowie 2016 roku.

8. Wartości niematerialne

	Oprogramowanie komputerowe	Oplaty, licencje	Informacja geologiczna	Pozostale	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2014 roku					
Koszt lub wartość z wyceny	4.989	4.423	26.709	6	36.127
Umorzenie	(3.232)	(1.397)	(8.404)	-	(13.033)
Wartość księgowa netto	1.757	3.026	18.305	6	23.094
Na dzień 31 grudnia 2014 roku					
Wartość księgowa netto na początek roku	1.757	3.026	18.305	6	23.094
Zwiększenia	219	2.347	-	5	2.571
Zmniejszenia	-	(11)	-	(11)	(22)
Amortyzacja	(354)	(349)	(1.248)	-	(1.951)
Wartość księgowa netto	1.622	5.013	17.057	-	23.692
Stan na 31 grudnia 2014 roku					
Koszt lub wartość z wyceny	5.163	6.738	26.709	-	38.610
Umorzenie	(3.541)	(1.725)	(9.652)	-	(14.918)
Wartość księgowa netto	1.622	5.013	17.057	-	23.692
Na dzień 31 grudnia 2015 roku					
Wartość księgowa netto na początek roku	1.622	5.013	17.057	-	23.692
Zwiększenia	413	718	-	-	1.131
Zmniejszenia	(2)	(4)	-	-	(6)
Amortyzacja	(417)	(606)	(1.287)	-	(2.310)
Odpis aktualizujący	(342)	(1.082)	(2.677)	-	(4.101)
Wartość księgowa netto	1.274	4.039	13.093	-	18.406
Stan na 31 grudnia 2015 roku					
Koszt lub wartość z wyceny	5.230	6.320	24.032	-	35.582
Umorzenie	(3.956)	(2.281)	(10.939)	-	(17.176)
Wartość księgowa netto	1.274	4.039	13.093	-	18.406

Amortyzację wartości niematerialnych ujęto w sprawozdaniu z wyniku w następujących pozycjach:

	31.12.2015	31.12.2014
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(2.257)	(1.906)
Koszty sprzedaży	(2)	(2)
Koszty administracyjne	(51)	(43)
	(2.310)	(1.951)

Odpisy aktualizujące wartości niematerialne tworzone są w sytuacji gdy istnieją przesłanki pozwalające stwierdzić, iż Spółka nie uzyska w przyszłości korzyści ekonomicznych z posiadanych wartości niematerialnych. Utworzenie w 2015 roku odpisu aktualizującego w wysokości 4.101 tys. zł wynika w całości z alokowania do wartości niematerialnych odpisu z tytułu trwałej utraty wartości aktywów trwałych. Kluczowe założenia odnośnie przeprowadzonego testu na utratę wartości jak również jego rezultaty zostały szerzej opisane w notce 6.3.

Stan odpisów aktualizujących dla wartości niematerialnych prezentuje poniższa tabela:

	Oprogramowanie komputerowe	Oplaty, licencje	Informacja geologiczna	Pozostale	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2015 roku	-	-	1.780	-	1.780
Utworzenie odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości	342	1.082	2.677	-	4.101
Stan na 31 grudnia 2015 roku	342	1.082	4.457	-	5.881

Utworzenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2015 roku zostało ujęte w sprawozdaniu z wyniku w następujących pozycjach: „Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów” w kwocie 3.551 tys. zł oraz w pozycji „Koszty administracyjne” w kwocie 550 tys. zł.

9. Inwestycje długoterminowe

	Udziały	Ogółem
Stan na 31 grudnia 2014 roku		
Wartość księgowa netto na początek roku	74.534	74.534
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych	1.067	1.067
Wartość księgowa netto	75.601	75.601
Stan na 31 grudnia 2015 roku		
Wartość księgowa netto na początek roku	75.601	75.601
Wartość księgowa netto	75.601	75.601

W 2015 roku Spółka nie dokonywała nowych inwestycji długoterminowych.

10. Instrumenty finansowe według kategorii

	Pożyczki i należności	Ogółem
31 grudnia 2015 roku		
Aktywa według sprawozdania z sytuacji finansowej		
Należności handlowe	201.161	201.161
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	330.883	330.883
Ogółem	532.044	532.044

	Inne zobowiązania finansowe	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Zobowiązania według sprawozdania z sytuacji finansowej			
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	700.092	-	700.092
Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania finansowe	219.080	-	219.080
Ogółem	919.172	-	919.172

Odsetki i prowizje zapłacone

Odsetki	18.596
Prowizje	340
Ogółem	18.936

	Pożyczki i należności	Ogółem
31 grudnia 2014 roku		
Aktywa według sprawozdania z sytuacji finansowej		
Należności handlowe	254.221	254.221
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	261.095	261.095
Ogółem	515.316	515.316

	Inne zobowiązania finansowe	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Zobowiązania według sprawozdania z sytuacji finansowej			
Kredyty i pożyczki	99.008	-	99.008
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	700.106	-	700.106
Zobowiązania finansowe	-	308	308
Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania finansowe	392.702	-	392.702
Ogółem	1.191.816	308	1.192.124

Odsetki i prowizje zapłacone

Odsetki	21.093
Prowizje	263
Ogółem	21.356

11. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	31.12.2015	31.12.2014
Należności handlowe	203.320	255.077
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	(2.159)	(856)
Należności handlowe netto	201.161	254.221
Rozliczenia międzyokresowe	23.909	15.065
Pozostałe należności	14.204	28.018
Część krótkoterminowa	239.274	297.304
Rozliczenia międzyokresowe	140	160
Część długoterminowa	140	160
Należności handlowe oraz pozostałe należności razem	239.414	297.464

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej.

Wszystkie należności Spółki wyrażone są w złotych polskich.

Zmiany stanu odpisu aktualizującego należności handlowych przedstawia poniższa tabela:

	2015	2014
Na dzień 1 stycznia	856	1.009
Utworzenie odpisu	1.428	27
Należności spisane w trakcie roku jako nieściągalne	(78)	(61)
Odwrocenie kwot niewykorzystanych	(47)	(119)
Na dzień 31 grudnia	2.159	856

Utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości należności zostało ujęte w sprawozdaniu z wyniku w pozycji „Koszty sprzedaży”. Pozostałe kategorie należności handlowych i pozostałych należności nie zawierają pozycji o obniżonej wartości.

Strukturę wiekową należności wykazujących utratę wartości przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2015	31.12.2014
Do 1 miesiąca	55	70
Od 3 do 6 miesięcy	-	21
Od 6 do 12 miesięcy	1	-
Powyżej 12 miesięcy	2.103	765
	2.159	856

Strukturę wiekową należności, dla których upłynął termin płatności, które jednak nie wykazują przesłanek utraty wartości, przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2015	31.12.2014
Do 1 miesiąca	211	1.570
Od 1 do 3 miesięcy	167	178
Od 3 do 6 miesięcy	362	72
Od 6 do 12 miesięcy	-	89
Powyżej 12 miesięcy	-	15
	740	1.924

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy stanowi wartość godziwa każdej kategorii należności wymienionych powyżej. Wierzytelności ze sprzedaży węgla, o łącznej wartości 126.119 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku, stanowią zabezpieczenie kredytów bankowych i zobowiązań z tytułu emisji obligacji, jak również wystawionych przez bank gwarancji bankowych.

12. Zapasy

	31.12.2015	31.12.2014
Materiały	66.551	76.776
Wyroby gotowe	35.408	54.243
Odpis z tytułu przeszacowania do możliwej do uzyskania ceny sprzedaży wyrobów gotowych	(507)	(171)
	101.452	130.848

Koszt zapasów w sprawozdaniu z wyniku został ujęty w pozycji „Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów”, której łączna wartość w 2015 roku wyniosła 2.054.607 tys. zł (2014: 1.502.244 tys. zł).

Zmiany stanu odpisu z tytułu przeszacowania do możliwej do uzyskania ceny oraz z tytułu utraty wartości zapasów przedstawia poniższa tabela:

	2015	2014
Na dzień 1 stycznia	171	3.319
Utworzenie odpisu z tytułu przeszacowania do możliwej do uzyskania ceny sprzedaży wyrobów gotowych	507	171
Wykorzystanie odpisu z tytułu przeszacowania do możliwej do uzyskania ceny sprzedaży wyrobów gotowych	(171)	(3.319)
Na dzień 31 grudnia	507	171

Utworzenie i wykorzystanie odpisu aktualizującego wartość zapasów zostało zaprezentowane w sprawozdaniu z wyniku w pozycji „Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów”. Na zapasach nie ustanowiono żadnych zabezpieczeń.

13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2015	31.12.2014
Środki pieniężne w banku i w kasie	15.700	133.430
Depozyty bankowe	315.183	127.665
	330.883	261.095
W tym część:		
Długoterminowa*	90.872	88.832
Krótkoterminowa	240.011	172.263
	330.883	261.095

* środki o ograniczonej możliwości dysponowania

Wartość środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na 31 grudnia 2015 roku 94.972 tys. zł, w tym: 90.872 tys. zł (na 31 grudnia 2014 roku: 88.832 tys. zł) stanowiły środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń z przeznaczeniem na pokrycie kosztów likwidacji zakładu górniczego. Środki pieniężne i depozyty bankowe Spółki wyrażone są w złotych polskich.

Efektywne stopy procentowe krótkoterminowych depozytów bankowych są zbliżone do nominalnych stóp procentowych, a wartość godziwa krótkoterminowych depozytów bankowych nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej. Stopy procentowe oparte są o stawki WIBOR, które kształtowały się na następującym poziomie (WIBOR 1M):

Rok 2015 – 0,8% - 2,1%

Rok 2014 – 2,0% - 2,7%

14. Kapitał podstawowy

	Liczba akcji (w tys.)	Akcje zwykle wartość nominalna	Korekta hiperinflacyjna	Razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	34.014	170.068	131.090	301.158
Stan na 31 grudnia 2014 roku	34.014	170.068	131.090	301.158
Stan na 1 stycznia 2015 roku	34.014	170.068	131.090	301.158
Stan na 31 grudnia 2015 roku	34.014	170.068	131.090	301.158

Wszystkie akcje wyemitowane przez Spółkę zostały w pełni opłacone.

15. Pozostałe kapitały

Zgodnie ze statutem Spółka może tworzyć kapitał zapasowy oraz inne kapitały rezerwowe, o których przeznaczeniu rozstrzygają przepisy prawa oraz uchwały organów stanowiących. Pozostałe kapitały obejmują kapitał rezerwowy z tytułu emisji Opcji Menedżerskich oraz kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne (w części uznanej za zabezpieczenie efektywne).

W dniu 30 września 2013 roku Rada Nadzorcza Spółki przyjęła uchwałą Regulamin Programu Opcji Menedżerskich w latach 2013 – 2017. Uchwała została podjęta na podstawie uchwały nr 26 ZWZ Spółki z dnia 4 lipca 2013 roku w sprawie emisji do 1.360.540 imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A z wyłączeniem prawa poboru, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki o kwotę nie wyższą niż 6.802.700 zł przez emisję nie więcej niż 1.360.540 akcji zwykłych na okaziciela serii D, o wartości nominalnej 5 zł każda akcja z wyłączeniem prawa poboru. Na dzień przyznania dokonano wyceny programu przy zastosowaniu modelu Blacka – Scholesa – Mertona, wyliczona wartość opcji na dzień przyznania wyniosła 23.657 tys. zł. W modelu wyceny przyjęto szereg następujących założeń:

- za datę przyznania opcji (datę wyceny) przyjęto 30 września 2013 roku dla każdej z transz,
- ceną bieżącą przyjętą do obliczeń był prognozowany kurs akcji Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. na dzień 30 września 2013 roku,
- okres życia opcji obliczono przy założeniu zapadalności opcji w środku przedziału wyznaczanego przez pierwszy i ostatni możliwy dzień wykonania opcji,
- przyjęto stopę wolną od ryzyka na poziomie średniej półrocznej z tygodniowych notowań 5 – letnich obligacji skarbowych,
- zmienność cen akcji obliczono w oparciu o roczne stopy zwrotu z notowań Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. w kapitalizacji ciągłej za 4 – letni okres notowań Spółki,
- założono zerową stopę dywidendy, w związku z zapisami Programu, według których dywidenda wypłacana przez Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. pomniejszać będzie cenę wykonania opcji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość Programu Opcji Menedżerskich wyniosła 13.642 tys. zł (2014: 16.744 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku liczba przyznanych opcji w ramach całego Programu wynosi 1.143.863. W ramach tej puli liczba przyznanych praw (za lata 2013-2014) do wykonania powyższych opcji wynosi 335.199. Łączny koszt programu ujęty na dzień 31 grudnia 2015 roku w pozycji „Pozostałe kapitały” wyniósł 9.752 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014: 8.241 tys. zł). Kwota 1.511 tys. zł została ujęta w 2015 roku w sprawozdaniu z wyniku w pozycji „Koszty administracyjne” (w 2014 roku: 5.388 tys. zł)

Pozostałe kapitały obejmują również pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne (w części uznanej za zabezpieczenie efektywne) po uwzględnieniu efektu podatkowego. Strata na instrumentach zabezpieczających przepływy pieniężne w 2015 roku wyniosła łącznie 2.993 tys. zł (2.424 tys. zł z uwzględnieniem efektu podatkowego) podczas gdy w roku 2014 strata wyniosła 1.484 tys. zł. Poniesione łącznie straty zostały ujęte w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z całkowitych dochodów:

- strata przypadająca za okres 12 miesięcy 2015 roku w wysokości 2.993 tys. zł (2.424 tys. zł z uwzględnieniem efektu podatkowego) wraz ze stratą wykazaną na koniec 2014 roku w wysokości 293 tys. zł (237 tys. zł z uwzględnieniem efektu podatkowego) w odniesieniu do kontraktów forward zawartych w 2013 roku oraz rozliczonych w roku 2015 – łącznie 3.286 tys. zł (2.661 tys. zł z uwzględnieniem efektu podatkowego) - została wykazana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji zabezpieczenia przepływów pieniężnych „Korekty wynikające z przeniesienia kwot do pierwotnych wartości pozycji zabezpieczanych” i została odniesiona na wartość początkową środków trwałych wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (bilans) w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Łącznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w odniesieniu do zabezpieczenia przepływów pieniężnych wykazano zwiększenie całkowitych dochodów w wysokości 237 tys. zł.

16. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania handlowe	84.028	124.028
Pozostałe zobowiązania, w tym:	135.052	268.674
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	10.667	11.085
Zobowiązania z tytułu wadium	4.443	4.855
Zobowiązania inwestycyjne	29.760	187.062
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	36.293	41.115
Zobowiązania inne	53.889	24.557
Zobowiązania finansowe razem	219.080	392.702
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych podatków	57.760	74.175
Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania	276.840	466.877
W tym część:		
Długoterminowa	14.935	18.833
Krótkoterminowa	261.905	448.044
	276.840	466.877

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej.

17. Dotacje

	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania długoterminowe:		
Dotacje	14.058	15.109
Zobowiązania krótkoterminowe:		
Dotacje	978	988
	15.036	16.097

Otrzymana dotacja do aktywów powinna zostać rozliczona w całości w momencie całkowitego amortyzowania, sprzedaży bądź likwidacji sfinansowanego z niej składnika aktywów. Sposób prezentacji rozliczenia dotacji zamieszczono w notce 2.20.

18. Kredyty i pożyczki

	31.12.2015	31.12.2014
Krótkoterminowe:		
Kredyty bankowe:	-	99.008
- mBank S.A.	-	99.008
	-	99.008

W dniu 21 maja 2014 roku Spółka zawarła z bankiem mBank S.A. umowę kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym z limitem do kwoty 150.000 tys. zł. Na dzień bilansowy dostępny limit nie był wykorzystany. Linia kredytowa została udzielona na okres 2 lat tj. do dnia 22 maja 2016 roku, natomiast oprocentowanie wynosi WIBOR 1M + marża banku.

Zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu jest:

1. Oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ust 1 i 2 ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku do kwoty 225.000 tys. zł.
2. Udzielone przez Spółkę na rzecz Banku pełnomocnictwo do rachunku bieżącego prowadzonego przez bank.
3. Cesja wierzytelności przysługujących Spółce z tytułu umowy sprzedaży węgla do wysokości zadłużenia z tytułu kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami, nie wyższej niż 225.000 tys. zł oraz wpływy z tytułu realizacji tej umowy na rachunek bieżący prowadzony przez bank na rzecz Spółki.

Wartość godziwa kredytów i pożyczek nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej. Kredyty i pożyczki otrzymane przez Spółkę denominowane są w polskich złotych.

19. Zobowiązania finansowe z tytułu emisji obligacji

	31.12.2015	31.12.2014
Długoterminowe:		
Emisja obligacji	700.000	700.000
- PEKAO S.A.	500.000	500.000
- BGK	200.000	200.000
Krótkoterminowe:		
Odsetki naliczone od obligacji:	92	106
- PEKAO S.A.	66	76
- BGK	26	30
	700.092	700.106

Zobowiązania finansowe z tytułu obligacji dotyczą dwóch umów programowych. W ramach pierwszej Umowy Programowej zawartej przez Spółkę w dniu 23 września 2013 roku z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. wyemitowano 3.000 szt. obligacji o łącznej wartości 300.000 tys. zł z terminem wykupu do dnia 31 grudnia 2018 roku. Termin wymagalności wykupu obligacji w wysokości 75 mln zł przypada na dzień 30 marca 2018 roku, 75 mln zł przypada na dzień 30 czerwca 2018 roku, 75 mln zł na dzień 30 września 2018 roku oraz 75 mln zł na dzień 30 grudnia 2018 roku. Oprocentowanie obligacji oparte jest o stawkę WIBOR 3M powiększoną o stałą marżę.

W ramach drugiej Umowy Programowej zawartej przez Spółkę w dniu 30 czerwca 2014 roku z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. (200 szt.) oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego (200 szt.) wyemitowano 400 szt. obligacji o łącznej wartości 400.000 tys. zł z terminem wykupu 30 czerwca 2016 roku. Program emisji przewiduje, iż Spółka ma prawo emitowania kolejnych serii obligacji w ramach danej transzy na refinansowanie poprzedniej emisji w danej transzy (rolowanie), co uzasadnia długoterminowy charakter Programu emisji obligacji. Taka sytuacja miała miejsce w dniu 30 czerwca 2015 roku kiedy to wykup poprzednio wyemitowanych, w ramach danej transzy, obligacji z terminem wykupu przypadającym w dniu 30 czerwca 2015 roku został zrefinansowany poprzez emisję kolejnych dwóch serii obligacji z terminem wykupu przypadającym w dniu 30 czerwca 2016 r.

Oprocentowanie obligacji oparte jest o stawkę WIBOR 3M powiększoną o stałą marżę.

Spółka ustanowiła zabezpieczenie na rzecz Banków w formie: umowy cesji wierzytelności z umowy z jednym z klientów Spółki, oświadczenia o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 Kodeksu Postępowania Cywilnego oraz pełnomocnictwa do wskazanych rachunków bankowych Spółki.

Wartość godziwa zobowiązań finansowych z tytułu emisji obligacji nie różni się istotnie od wartości księgowej.

20. Instrumenty finansowe (Zobowiązania finansowe)

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej.

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku jedynymi instrumentami finansowymi wycenianymi według wartości godziwej były pochodne instrumenty finansowe. Do wyceny zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, o wartości 308 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2014 roku, zastosowano poziom 2 wyceny. Wycena wartości godziwej forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji, kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap.

21. Odroczony podatek dochodowy

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego kompensuje się ze sobą, jeżeli Spółka posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do skompensowania bieżących aktywów i zobowiązań

podatkowych i jeżeli odroczony podatek dochodowy podlega tym samym organom podatkowym. Po dokonaniu kompensaty w sprawozdaniu finansowym wykazuje się następujące kwoty:

	31.12.2014	31.12.2014
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	49.497	39.950
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	14.723	19.790
	64.220	59.740
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	97.778	169.698
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	4.125	4.092
	101.903	173.790
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego (netto)	37.683	114.050

Zmiany stanu aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku (przed uwzględnieniem ich kompensaty w ramach jednej jurysdykcji prawnej) przedstawiają się w sposób następujący:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych i podobnych	Niewypłacone wynagrodzenia i inne świadczenia	Rezerwa na podatek od nieruchomości	Pozostałe	Razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	37.607	3.221	4.249	7.697	52.774
(Obciążenie)/uznanie wyniku finansowego, w tym:	4.929	1.331	(341)	1.047	6.966
- ujęte w sprawozdaniu z wyniku	1.233	1.331	(341)	1.985	4.208
- ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	3.696	-	-	(938)	2.758
Stan na 31 grudnia 2014 roku	42.536	4.552	3.908	8.744	59.740
(Obciążenie)/uznanie wyniku finansowego, w tym:	4.583	(1.259)	195	961	4.480
- ujęte w sprawozdaniu z wyniku	3.586	(1.259)	195	1.017	3.539
- ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	997	-	-	(56)	941
Stan na 31 grudnia 2015 roku	47.119	3.293	4.103	9.705	64.220

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Wycena środków trwałych	Koszty zbrojenia ścian	Rezerwa na likwidację zakładu górniczego netto*	Należności z tytułu podatku od nieruchomości	Pozostałe	Razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	140.038	2.765	6.213	3.197	430	152.643
Obciążenie/(uznanie) wyniku finansowego, w tym:	19.988	(598)	702	(439)	1.494	21.147
- ujęte w sprawozdaniu z wyniku	19.988	(598)	702	(439)	1.494	21.147
Stan na 31 grudnia 2014 roku	160.026	2.167	6.915	2.758	1.924	173.790
Obciążenie/(uznanie) wyniku finansowego, w tym:	(69.050)	1.916	(915)	(1.956)	(1.882)	(71.887)
- ujęte w sprawozdaniu z wyniku	(69.050)	1.916	(915)	(1.956)	(1.882)	(71.887)
Stan na 31 grudnia 2015 roku	90.976	4.083	6.000	802	42	101.903

*Pozycja obejmuje per saldo wartość aktywów trwałych i rezerwy, związanych z likwidacją zakładu górniczego.

22. Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

	31.12.2015	31.12.2014
Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy z tytułu:		
- Świadczeń emerytalnych i rentowych	26.735	37.773
- Nagród jubileuszowych	80.431	75.087
- Deputatów węglowych	111.927	97.501
- Pozostałych świadczeń dla pracowników (niewykorzystane urlopy, odprawy pośmiertne i inne)	28.904	13.514
	247.997	223.875

	31.12.2015	31.12.2014
Ujęte w sprawozdaniu z wyniku koszty z tytułu:		
- Świadczeń emerytalnych i rentowych	2.229	3.282
- Nagród jubileuszowych	14.751	14.021
- Deputatów węglowych	5.179	4.236
- Pozostałych świadczeń dla pracowników (niewykorzystane urlopy, odprawy pośmiertne i inne)	41.382	18.435
	63.541	39.974

	31.12.2015	31.12.2014
Ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów koszty z tytułu podziału zysków i strat aktuarialnych wynikających z założeń demograficznych, założeń finansowych oraz pozostałych zmian:		
- Świadczeń emerytalnych i rentowych	(7.294)	4.379
- Deputatów węglowych	12.849	15.169
- Pozostałych świadczeń dla pracowników (odprawy pośmiertne)	(309)	(98)
	5.246	19.450

Zmiana stanu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych:

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na 1 stycznia	223.875	197.934
Koszty bieżącego zatrudnienia (niewykorzystane urlopy, odprawy pośmiertne i inne)	53.846	29.561
Koszty odsetek	5.719	7.720
(Zyski)/straty aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z wyniku	3.976	2.693
(Zyski)/straty aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	5.246	19.450
Ogółem ujęte w całkowitych dochodach	68.787	59.424
Wyplacone świadczenia	(44.665)	(33.483)
Stan na 31 grudnia	247.997	223.875
w tym:		
- część długoterminowa	199.519	183.777
- część krótkoterminowa	48.478	40.098

Kwoty ujęte w sprawozdaniu z wyniku i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w roku 2015 przedstawiają się następująco:

	Świadczenia w okresie zatrudnienia	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Stan zobowiązań na 1 stycznia	85.831	138.044	223.875
Koszty bieżącego zatrudnienia (niewykorzystane urlopy, odprawy pośmiertne i inne)	50.059	3.787	53.846
Koszty odsetek	2.098	3.621	5.719
(Zyski)/straty aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z wyniku	3.976	-	3.976
(Zyski)/straty aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-	5.246	5.246
Ogółem ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	56.133	12.654	68.787

Kwoty ujęte w sprawozdaniu z wyniku i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w roku 2014 przedstawiają się następująco:

	Świadczenia w okresie zatrudnienia	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Stan zobowiązań na 1 stycznia	78.666	119.268	197.934
Koszty bieżącego zatrudnienia (niewykorzystane urlopy, odprawy pośmiertne i inne)	26.699	2.862	29.561
Koszty odsetek	2.835	4.885	7.720
(Zyski)/straty aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z wyniku	2.693	-	2.693
(Zyski)/straty aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-	19.450	19.450
Ogółem ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	32.227	27.197	59.424

Koszty świadczeń pracowniczych ujęto w następujących pozycjach sprawozdania z wyniku i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	31.12.2015	31.12.2014
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	52.508	29.290
Koszty sprzedaży	312	174
Koszty administracyjne	5.002	2.790
Koszty finansowe	5.719	7.720
Ogółem ujęte w sprawozdaniu z wyniku	63.541	39.974
(Zyski)/straty aktuarialne ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	5.246	19.450
Ogółem ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	68.787	59.424

Główne zastosowane założenia aktuarialne:

	31.12.2015	31.12.2014
Stopa dyskonta	2,80%	2,75%
Współczynnik mobilności pracowniczej	1,40%	1,26%
Wzrost wynagrodzeń w kolejnym roku	1,00%	2,40%
Wzrost wynagrodzeń w latach 2017–2025 (2014: 2016-2024)	2,00%	2,81%
Wzrost wynagrodzeń w latach po 2025 r. (2014: po 2024 r.)	2,00%	2,50%

Założenia dotyczące przyszłej umieralności ustanawia się na podstawie opinii, publikowanych statystyk oraz doświadczeń na danym terenie. Średnia oczekiwana długość życia (w latach) osób odchodzących na emeryturę na dzień bilansowy:

	31.12.2015	31.12.2014
Mężczyźni	14,64	15,50
Kobiety	18,61	23,86

23. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

	Rezerwa na likwidację zakładu górniczego i rekultywację gruntów	Szkody górnicze	Roszczenia prawne	Podatek od nieruchomości	Roszczenia ZUS – składka wypadkowa	Pozostałe	Razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	85.278	12.933	24.058	27.846	-	-	150.115
W tym:							
Długoterminowe	85.278	-	-	-	-	-	85.278
Krótkoterminowe	-	12.933	24.058	27.846	-	-	64.837
Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej							
- Aktualizacja utworzonej rezerwy	34.470	-	-	-	-	-	34.470
Ujęcie w sprawozdaniu z wyniku							
- Utworzenie dodatkowych rezerw	-	5.955	127	5.648	2.807	-	14.537
- Dodatkowa opłata sankcyjna	-	-	-	-	12.053	-	12.053
- Wykorzystanie utworzonej rezerwy	-	(4.225)	(816)	(11.640)	-	-	(16.681)
- Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	-	(5.508)	-	-	-	-	(5.508)
- Odsetki	-	-	1.926	1.404	1.041	-	4.371
- Rozliczenie dyskonta	3.837	-	-	-	-	-	3.837
Stan na 31 grudnia 2014 roku	123.585	9.155	25.295	23.258	15.901	-	197.194
W tym:							
Długoterminowe	123.585	-	-	-	-	-	123.585
Krótkoterminowe	-	9.155	25.295	23.258	15.901	-	73.609
Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej							
- Aktualizacja utworzonej rezerwy	(2.543)	-	-	-	-	-	(2.543)
Ujęcie w sprawozdaniu z wyniku							
- Utworzenie dodatkowych rezerw	5.738	4.377	700	7.577	239	3.041	21.672
- Dodatkowa opłata sankcyjna	-	-	-	-	1.299	-	1.299
- Wykorzystanie utworzonej rezerwy	-	(5.035)	(282)	(7.926)	-	-	(13.243)
- Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	-	-	-	(127)	-	-	(127)
- Odsetki	-	-	1.153	1.099	1.288	-	3.540
- Rozliczenie dyskonta	3.399	-	-	-	-	-	3.399
Stan na 31 grudnia 2015 roku	130.179	8.497	26.866	23.881	18.727	3.041	211.191
W tym:							
Długoterminowe	130.179	-	-	-	-	-	130.179
Krótkoterminowe	-	8.497	26.866	23.881	18.727	3.041	81.012

(a) Likwidacja zakładu górniczego oraz rekultywacja gruntów

Spółka tworzy rezerwę na koszty likwidacji zakładu górniczego oraz rekultywacji gruntów, do których poniesienia jest zobligowana istniejącymi przepisami prawa. Wyliczona wysokość kosztów likwidacji zakładu górniczego oraz rekultywacji gruntów na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi: 130.179 tys. zł w tym rezerwa na likwidację zakładu górniczego 124.441 tys. zł oraz rezerwa na rekultywację gruntów 5.738 tys. zł. Zmiana rezerwy w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2014 r. wyniosła 6.594 tys., przy czym wzrost wynikający z utworzenia dodatkowej rezerwy w kwocie 5.738 tys. zł oraz wzrost wynikający z odpisu dyskonta w kwocie 3.399 tys. zł zostały ujęte w sprawozdaniu z wyniku odpowiednio w pozycji „Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów” oraz „Koszty finansowe”, natomiast spadek wynikający z aktualizacji założeń, w łącznej wysokości 2.543 tys. zł, został ujęty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zmniejszenie pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

(b) Usuwanie szkód górniczych

Z uwagi na potrzebę usunięcia szkód górniczych Spółka tworzy rezerwę na szkody górnicze. Oszacowana wartość prac niezbędnych dla usunięcia szkód na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 8.497 tys. zł przy czym kwota ta dotyczy przede wszystkim planowanych kosztów jakie będą musiały być poniesione w związku z naprawą uszkodzonych linii energetycznych, wykupem zabudowanych nieruchomości (na których pojawiły się szkody) oraz rekompensatami za szkody w gruntach rolnych. W 2015 roku kwota wykorzystanej rezerwy wyniosła łącznie 5.035 tys. zł (4.225 tys. zł w całym 2014 roku).

(c) Roszczenia prawne

Wykazane kwoty stanowią rezerwę na niektóre roszczenia prawne wniesione przeciwko Spółce przez klientów oraz dostawców. Wartość zawiązanych/rozwiązanych rezerw w okresie jest wykazywana w sprawozdaniu z wyniku jako „Pozostałe zyski/(straty) netto”. Zdaniem Zarządu Spółki, popartym stosowną opinią prawną, zgłoszenie tych roszczeń nie spowoduje powstania znaczących strat w wysokości przekraczającej kwotę rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wartość rezerwy na roszczenia prawne jak również ich stan prawny nie uległy istotnej zmianie w porównaniu do stanu na koniec poprzedniego roku obrotowego (31 grudnia 2014 roku) a ich zmiana dotyczyła w głównej mierze aktualizacji wysokości odsetek na dzień bilansowy.

(d) Roszczenia ZUS z tytułu składki wypadkowej

Ustalona przez ZUS na podstawie przedłożonych przez Spółkę dokumentów ZUS IWA (Informacja o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe) oraz korekty dokumentu ZUS IWA za 2012 rok wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres rozliczeniowy od dnia 01.04.2013 do dnia 31.03.2014 wynosiła 3,09 %, natomiast za okres rozliczeniowy od 01.04.2014 do 31.03.2015 wynosiła 2,70 %. Decyzją Nr 7/2014 z dnia 18 czerwca 2014 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie dokonał ustalenia wobec Spółki wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Organ ten - po uwzględnieniu korekt ZUS IWA za lata 2011, 2012 (dokonanych z urzędu), za okres rozliczeniowy od dnia 01.04.2013 do dnia 31.03.2014 ustalił wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 3,47 %, natomiast za okres rozliczeniowy od 01.04.2014 do 31.03.2015 w wysokości 3,09 %. Ponadto, w powyższej decyzji na podstawie art. 34 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ZUS ustalił względem Spółki stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za lata składkowe od 01.04.2013 r. do 31.03.2014 oraz od 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r. w podwyższonej o 50 % wysokości, tj. za rok składkowy 01.04.2013 r. do 31.03.2014 r. w wysokości 5,21% zaś za rok składkowy od 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r. w wysokości 4,64 % . Od powyższej decyzji Spółka w dniu 25 lipca 2014 roku złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wnosząc o uchylenie tej decyzji i umorzenie postępowania, ewentualnie o zmianę przez Sąd zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że Spółka nie jest zobowiązana do opłacenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w podwyższonej o 50% wysokości oraz o orzeczenie, że w powyższych latach składkowych stopa procentowa tej składki powinna wynosić odpowiednio 3,09 % oraz 2,7%. W dniu 20 stycznia 2015 roku odbyła się pierwsza rozprawa, na

której Sąd dopuścił wszystkie zawnioskowane przez Spółkę dowody z dokumentów oraz odroczył rozprawę bez podania terminu oraz poinformował, że wniosek o dopuszczenie wnioskowanego przez Spółkę dowodu z opinii biegłych lekarzy rozpatrzy na posiedzeniu niejawnym. Posiedzenie to odbyło się w dniu 6 lutego 2015 roku na którym Sąd postanowił dopuścić dowód z łącznej opinii biegłych lekarzy sądowych. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego taka opinia nie została jeszcze sporządzona.

Opisana powyżej decyzja, ustalająca wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe oraz podwyższająca o 50% wysokość ustalonej stopy, nie jest prawomocna.

Po uwzględnieniu powyższego wykazana w księgach Spółki kwota rezerwy na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 18.727 tys. zł stanowi rezerwę na roszczenie ZUS z tytułu składki wypadkowej w wysokości 3.046 tys. zł, z tytułu podwyższenia wysokości stopy procentowej tej składki o 50% - w kwocie 13.352 tys. zł oraz odsetek w wysokości 2.329 tys. zł.

(e) Podatek od nieruchomości

Wykazana kwota stanowi rezerwę na podatek od nieruchomości. Spółka, sporządzając deklaracje z tytułu podatku od nieruchomości nie uwzględnia (podobnie jak inne spółki górnicze w Polsce) dla potrzeb kalkulacji tego podatku wartości podziemnych wyrobisk górniczych, ani też wartości wyposażenia, które się w nich znajduje.

Ze stanowiska Trybunału Konstytucyjnego wyrażonego w wyroku z dnia 13 września 2011 roku, a następnie potwierdzonego w orzeczeniach sądów administracyjnych wynika, że nie podlega opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podziemne wyrobisko górnicze rozumiane jako pusta przestrzeń w górotworze, powstała na skutek prowadzenia robót górniczych. Jednocześnie w wyroku tym Trybunał Konstytucyjny nie wykluczył, że w podziemnych wyrobiskach górniczych mogą znajdować się obiekty będące budowlami w rozumieniu przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, które mogą podlegać opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. W przypadku ustalenia, że w podziemnych wyrobiskach górniczych znajdują się obiekty stanowiące budowle w rozumieniu przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, przy ustalaniu podstawy opodatkowania, nie może być zaliczana do tej podstawy wartość robót polegających na wykonaniu podziemnego wyrobiska górniczego.

Powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie rozstrzygnął jednak w sposób jednoznaczny i ostateczny kwestii, jakie elementy wyposażenia podziemnych wyrobisk górniczych stanowią przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości, jak również do chwili obecnej brak jest jednolitego stanowiska w tym zakresie orzecznictwa sądów administracyjnych.

W 2015 roku pojawił się wyrok NSA, w którym Sąd ten oddalając skargę kasacyjną jednego z przedsiębiorców górniczych, uznał za prawidłowe stanowisko organów podatkowych i WSA, że obudowy podziemnych wyrobisk górniczych są budowlami w postaci konstrukcji oporowych, niemiej jednak bazując na tym wyroku nie można jednoznacznie stwierdzić, że zostało już ukształtowane w tym zakresie jednolite stanowisko orzecznictwa sądów administracyjnych.

W związku z decyzjami Wójtów Gmin i SKO w Lublinie określającymi wobec Spółki wysokość podatku od nieruchomości za lata 2008 – 2012 - w odniesieniu do wszystkich gmin, dokonano weryfikacji wysokości ustalonego za lata 2013 - 2015 podatku od nieruchomości - w wszystkich Gmin. Za weryfikacją wysokości ustalonej rezerwy na podatek przemawiało istnienie ryzyka, że w postępowaniach podatkowych za te lata, organy podatkowe będą orzekać w taki sam sposób jak za lata 2008-2012. Po uwzględnieniu powyższego wykazana w księgach Spółki kwota rezerwy na 31 grudnia 2015 roku (zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia”) w wysokości 23.881 tys. zł (na 31 grudnia 2014 r. 23.258 tys. zł), stanowi rezerwę na ewentualne zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości oraz z tytułu odsetek od tych zobowiązań za lata 2013-2015 w odniesieniu do wszystkich Gmin, w przypadku ustalenia przez organy podatkowe, że w podziemnych wyrobiskach górniczych Spółki znajdują się budowle stanowiące przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W sprawozdaniu z wyniku wartości związane z podatkiem od nieruchomości są wykazywane jako „Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów”.

Pod koniec 2014 roku, w wyniku podtrzymania przez SKO wydanych przez Wójtów Gmin decyzji określających wobec Spółki wysokość podatku od nieruchomości za lata 2009 w przypadku gmin Ludwin i Puchaczów oraz 2009-2012 w przypadku gminy Cyców, nastąpiło rozliczenie wzajemnych należności i

zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości. W wyniku dokonanego rozliczenia wykorzystano utworzoną wcześniej rezerwę w wysokości 11.640 tys. zł (w większości wykorzystanie polegało na kompensacie z przysługującymi Spółce nadpłatami). W 2015 roku nastąpiło podobne rozliczenie w odniesieniu do lat 2010-2012 dla Gminy Puchaczów oraz 2010-2012 dla Gminy Ludwin. W wyniku rozliczenia wykorzystano utworzoną wcześniej rezerwę w wysokości 7.926 tys. zł (wykorzystanie w całości polegało na kompensacie z przysługującymi Spółce nadpłatami za lata 2005-2007). Wartość zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości wynikająca z rozliczonych decyzji pokrywała się z wysokością tworzonej przez Spółkę rezerwy.

Jednakże pomimo dokonanych rozliczeń Spółka podejmuje wszelkie czynności prawne mające na celu skuteczne zakwestionowanie zasadności naliczania wymiaru podatku od nieruchomości w odniesieniu do wyposażenia i obudowy. Czynności te uwzględniają skarżenie wydanych decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a w dalszej kolejności do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Równocześnie do utworzonej rezerwy, w oparciu o powyższe fakty, w związku z dokonanymi w 2015 roku rozliczeniami (zaliczeniami nadpłat na poczet zobowiązań) podatku od nieruchomości w zakresie dotyczącym podziemnych wyrobisk górniczych za lata 2010-2012 w przypadku Gminy Puchaczów i Gminy Ludwin, Spółka wyliczyła na dzień 31 grudnia 2015 roku przychody należne z tytułu nadpłaconego podatku od nieruchomości w kwocie 6.708 tys. zł (na 31 grudnia 2014 r. 24.461 tys. zł). Należności z tytułu naliczonych przychodów zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w aktywach obrotowych w pozycji „Należności handlowe i pozostałe należności”.

(f) Pozostałe

Pozostałe rezerwy dotyczą przede wszystkim utworzonej przez Spółkę rezerwy na koszt zakupu zielonych certyfikatów w wysokości 2.925 tys. zł, niezbędnych do przedłożenia do umorzenia w związku z zakupioną i zużytą w 2015 roku energią elektryczną (co jest związane z tym, że od dnia 4 kwietnia 2015 roku Spółka uzyskała status odbiorcy przemysłowego).

24. Przychody ze sprzedaży

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Sprzedaż węgla	1.815.441	1.926.795
Sprzedaż ceramiki	1.185	3.753
Pozostała działalność	53.765	67.874
Sprzedaż towarów i materiałów	12.727	12.077
Razem przychody ze sprzedaży	1.883.118	2.010.499

25. Koszty według rodzaju

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Amortyzacja	381.900	382.955
Zużycie materiałów i energii	393.104	451.808
Usługi obce	376.400	467.529
Świadczenia na rzecz pracowników	542.646	577.337
Koszty reprezentacji i reklamy	6.355	7.737
Podatki i opłaty	34.560	35.934
Pozostałe koszty rodzajowe	21.492	20.532
Razem koszty rodzajowe	1.756.457	1.943.832
Wartość świadczeń wytworzonych na potrzeby własne	(184.275)	(235.601)
Rozliczenia międzyokresowe	(8.824)	(2.821)
Wartość węgla pozyskanego z wyrobisk	(58.802)	(92.487)
Rezerwy i inne korekty prezentacyjne pomiędzy układem rodzajowym a funkcjonalnym kosztów	46.406	15.712
Odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w wyniku przeprowadzonego testu (nota 6.3)	624.772	-
Całkowite koszty produkcji	2.175.734	1.628.635
Zmiana stanu produktów	18.835	(62)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	12.651	11.935
Koszt własny produkcji sprzedanej, w tym:	2.207.220	1.640.508
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	2.054.607	1.502.244
Koszty sprzedaży	38.002	41.789
Koszty administracyjne	114.611	96.475

26. Pozostałe przychody

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Otrzymane odszkodowania	2.099	381
Pozostałe	498	488
Razem pozostałe przychody	2.597	869

27. Pozostałe koszty

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Darowizny	(268)	(674)
Oplaty egzekucyjne i kary	(182)	(196)
Odszkodowania	(1.420)	(2.513)
Pozostałe	(88)	(94)
Razem pozostałe koszty	(1.958)	(3.477)

28. Pozostałe straty - netto

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Zysk na sprzedaży środków trwałych	277	1.298
Różnice kursowe	(441)	(582)
Likwidacja inwestycji bez efektu	(1.549)	-
Rezerwa na szkody górnicze	658	3.778
Utworzenie pozostałych rezerw	(418)	(123)
Utworzenie rezerwy na roszczenia ZUS z tyt. składki wypadkowej, z tego:	(1.538)	(14.860)
- utworzenie rezerwy na składkę	(239)	(2.807)
- utworzenie rezerwy na dodatkową opłatę sankcyjną	(1.299)	(12.053)
Pozostałe zyski/(straty)	(2.028)	1.745
Razem pozostałe straty - netto	(5.039)	(8.744)

29. Przychody i koszty finansowe

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody odsetkowe z krótkoterminowych depozytów bankowych	3.359	3.891
Dywidendy otrzymane	3.267	3.411
Inne przychody finansowe	508	281
Odsetki dotyczące Funduszu Likwidacji Kopalń	1.945	2.385
Razem przychody finansowe	9.079	9.968
Koszty odsetek:		
- kredytów bankowych i prowizji od kredytów	(11.041)	(7.693)
- koszt odsetkowy z wyceny świadczeń pracowniczych	(5.719)	(7.720)
- dotyczące rezerwy na roszczenia ZUS z tytułu składki wypadkowej	(1.288)	(1.041)
- rozliczenie dyskonta od innych długoterminowych rezerw i zobowiązań	(3.399)	(4.846)
- utworzenie rezerwy i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek	(1.403)	(2.143)
Razem koszty finansowe	(22.850)	(23.443)
Koszty finansowe – netto	(13.771)	(13.475)

30. Podatek dochodowy

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Podatek bieżący	11.182	55.282
Podatek odroczony odniesiony w wynik finansowy (nota 21)	(75.426)	16.939
Podatek odroczony odniesiony w pozostałe całkowite dochody:		
- z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych (nota 21)	56	938
- z tytułu zysków/strat aktuarialnych ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (nota 21)	(997)	(3.696)
	(65.185)	69.463
	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	(342.273)	345.164
Podatek wyliczony według stawki 19%	(65.032)	65.581
Efekt podatkowy przychodów trwale niewliczanych do podstawy opodatkowania, z tego:	(1.609)	(1.270)
- należne przychody dotyczące podatku od nieruchomości	(245)	(42)
- dywidenda otrzymana od spółek zależnych	(621)	(648)
- pozostałe	(743)	(580)
Efekt podatkowy kosztów trwale niewliczanych do podstawy opodatkowania:	2.397	7 911
- różnica pomiędzy wartością bilansową a podatkową środków trwałych i wartości niematerialnych	(881)	510
- wpłata na PFRON	803	826
- rezerwa na odsetki od podatku od nieruchomości	574	1.528
- odpis aktualizujący należności odsetkowe od budżetu oraz odsetki od zobowiązań budżetowych	440	1.080
- rezerwa na roszczenia ZUS z tytułu składki wypadkowej	247	1.798
- pozostałe	1.214	2.169
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(64.244)	72.222

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku od nieruchomości, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonych regulacji bądź precedensów prawnych. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Wątpliwości interpretacyjne dotyczą m.in. klasyfikacji podatkowej wydatków na wytworzenie niektórych wyrobisk górniczych. Obecnie stosowana przez Spółkę oraz inne spółki sektora węglowego praktyka polega na zaliczaniu bezpośrednio w koszty podatkowe okresu kosztów dotyczących wytworzenia tzw. wyrobisk eksploatacyjnych tzn. wyrobisk niestanowiących stałej podziemnej infrastruktury kopalni.

Jednakże w świetle obowiązujących przepisów podatkowych nie można wykluczyć zastosowania innej niż prezentowana przez Spółkę kwalifikacji tego typu kosztów dla celów podatku dochodowego od osób prawnych, co mogłoby potencjalnie prowadzić do korekt w rozliczeniach z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz ewentualnej zapłaty dodatkowej kwoty podatku. Kwota taka mogłaby być istotna.

Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z wysokimi odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organa skarbowe.

31. Zysk/(Strata) na jedną akcję

Podstawowy/(a)

Podstawowy/(a) zysk/(stratę) na jedną akcję wylicza się jako iloraz zysku/(straty) przypadającego/(ej) na akcjonariuszy Spółki oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w ciągu roku.

	31.12.2015	31.12.2014
Zysk/(Strata) przypadający/(a) na akcjonariuszy Spółki	(278.029)	272.942
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys.)	34.014	34.014
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję (w złotych)	(8,17)	8,02

Rozwodniony/(a)

Rozwodniony/(a) zysk/(stratę) na akcję wylicza się, korygując średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na potencjalne akcje zwykłe powodujące rozwodnienie. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka posiadała instrumenty powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych, w związku z wprowadzeniem w 2013 roku Programu Opcji Menedżerskich. Na dzień 31 grudnia 2015 roku rozwodnienie nie wystąpiło (identyczna sytuacja występowała na dzień 31 grudnia 2014 roku).

32. Dywidenda na akcję

Zgodnie z Uchwałą Nr 20 ZWZ Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. z dnia 18 czerwca 2015 roku zysk netto za 2014 rok, w części wynoszącej 119.048 tys. zł przeznaczony został do podziału między akcjonariuszy Spółki. Wypłata dywidendy za rok 2014 nastąpiła w dniu 8 października 2015 roku. W związku z tym wskaźniki należnej dywidendy przypadającej dla akcjonariuszy Spółki przedstawia poniższe zestawienie.

	31.12.2015	31.12.2014
Wypłacona dywidenda	119.048	197.279
Liczba akcji zwykłych na dzień dywidendy (w tys.)	34.014	34.014
Dywidenda na jedną akcję (w złotych)	3,50	5,80

Wskaźnik dywidendy na jedną akcję wylicza się jako iloraz dywidendy przypadającej na akcjonariuszy Spółki oraz liczby akcji zwykłych na dzień dywidendy.

Zarząd nie podjął decyzji, co do wniosku dotyczącego pokrycia straty za 2015 rok.

33. Pozycje warunkowe

Spółka ma zobowiązania warunkowe z tytułu podatku od nieruchomości oraz zobowiązania i aktywa warunkowe z tytułu roszczeń prawnych powstających w normalnym toku działalności gospodarczej.

a) Podatek od nieruchomości

Zobowiązanie warunkowe dotyczące części wartości wyrobisk, od których Spółka nie tworzy rezerwy (rezerwa na podatek od nieruchomości, w części uznanej przez Spółkę za prawdopodobną, wynosi 23.881 tys. zł i została zaprezentowana w nocie 23) może wynikać przede wszystkim z istniejących rozbieżności pomiędzy stanowiskiem Spółki a stanowiskiem organów podatkowych w zakresie przedmiotu opodatkowania tym podatkiem. Mianowicie dotyczą one kwestii, czy w podziemnych wyrobiskach górniczych Spółki znajdują się budowle w rozumieniu przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, stanowiące przedmiot opodatkowania tym podatkiem, jak również rozbieżności te mogą też dotyczyć wartości poszczególnych obiektów - w przypadku ustalenia, że podlegają one opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Zakres powyższego zobowiązania nie uległ istotnej zmianie w porównaniu do końca poprzedniego roku obrotowego (31 grudnia 2014 roku).

b) Roszczenia prawne dotyczące patentów

Zobowiązanie warunkowe z tytułu roszczeń prawnych dotyczące wynagrodzenia dla współtwórców wynalazków objętych patentem Nr 206048 i 209043, funkcjonujących w Spółce, od których Spółka nie tworzy rezerwy może wynikać przede wszystkim z braku możliwości dokonania oceny zasadności wysokości przedmiotowego roszczenia i rozbieżności pomiędzy stanowiskiem Spółki a stanowiskiem współtwórców wynalazków objętych w/w patentami. Wartość potencjalnego zobowiązania na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego wynosi 48 mln zł. Spółka dokonała oszacowania rezerwy na wynagrodzenie dla współtwórców według najlepszej posiadanej wiedzy oraz zasad stosowanych dotychczas w Spółce przy wyliczaniu wynagrodzenia dla twórców wynalazków. W pozycji rezerwy na roszczenia prawne wykazano rezerwę na roszczenia dotyczące wynagrodzenia dla współtwórców wynalazków objętych patentem Nr 206048 i 209043, funkcjonujących w Spółce. Kwestia wysokości wynagrodzenia będzie przedmiotem prac biegłych sądowych lub biegłych uznanych przez obydwie strony. Zakres powyższego zobowiązania nie uległ istotnej zmianie w porównaniu do końca poprzedniego roku obrotowego (31 grudnia 2014 roku).

c) Zobowiązania i aktywa warunkowe dotyczące sporu z Konsorcjum

Do dnia 31 grudnia 2015 roku Spółka wystawiła na rzecz Konsorcjum firm Mostostal Warszawa S.A. oraz Acciona Infraestructuras S.A. („Konsorcjum”) noty obciążeniowe z tytułu odszkodowania umownego, kar umownych za opóźnienia w realizacji umowy oraz odszkodowania za utracone korzyści – w łącznej wysokości 34.592 tys. zł. Jednocześnie w dniu 7 kwietnia 2015 roku do Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie wpłynęło powództwo wniesione przeciwko Spółce przez Konsorcjum. Powództwo dotyczy przede wszystkim roszczeń z tytułu zwrotu poniesionych przez Konsorcjum kosztów w związku z przedłużeniem czasu wykonywania umowy oraz kary umownej za odstąpienie od umowy z winy Spółki, stanowiących łącznie kwotę 27.232 tys. zł. W opinii Zarządu Spółki zarówno nałożona kara umowna jak również roszczenie z tytułu dodatkowych kosztów poniesionych przez Konsorcjum są bezpodstawne, zwłaszcza, iż opóźnienie w realizacji umowy powstało z winy Konsorcjum.

Wystąpienie Konsorcjum do Sądu Arbitrażowego było zdaniem Zarządu Spółki, reakcją na obciążanie Konsorcjum przez Spółkę karą umowną, odszkodowaniem umownym oraz odszkodowaniem z tytułu utraconych korzyści. Zdaniem Zarządu Spółki prawdopodobieństwo negatywnego rozstrzygnięcia sporu i ewentualnie wynikającej z tego konieczności zapłaty przez Spółkę roszczeń jest niewielkie, a ostateczny rezultat finansowy obustronnych roszczeń nie powinien być dla Spółki niekorzystny.

W dniu 18 stycznia 2016 roku Zespół Orzekający Sądu Arbitrażowego wydał postanowienie stwierdzające brak swojej właściwości co do większości roszczeń dochodzonych przez Konsorcjum, jednocześnie wydając w dniu 21 stycznia 2016 roku postanowienie w sprawie zobowiązania stron postępowania arbitrażowego do złożenia wspólnego stanowiska w sprawie dalszego biegu postępowania. W wyniku powyższego postanowienia każda ze stron może dochodzić swoich roszczeń przed sądem powszechnym.

34. Przyszłe zobowiązania umowne

Zobowiązania inwestycyjne

Umowne zobowiązania inwestycyjne zaciągnięte na dzień bilansowy, lecz jeszcze nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynoszą:

	31.12.2015	31.12.2014
Rzeczowe aktywa trwałe	43.977	207.601
	44.977	207.601

35. Leasing operacyjny

Minimalne przyszłe płatności z tytułu nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego kształtują się w sposób przedstawiony poniżej:

	31.12.2015	31.12.2014
Poniżej 1 roku	4.419	3.650
Od 1 roku do 2 lat	1.436	3.598
Od 2 do 5 lat	883	2.096
Powyżej 5 lat	20.977	20.976
	27.715	30.320

Spółka jest stroną umów najmu specjalistycznych maszyn i urządzeń oraz środków transportu. Wspomniane umowy zostały zaklasyfikowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy najmu są zawierane na okresy o różnej długości. W części są to umowy krótkoterminowe mające na celu sprawdzenie jakości wykonania i przydatności danych maszyn i urządzeń w ciągu technologicznym. Umowy zawarte na okres dłuższy niż 2 lata posiadają zapis o możliwości waloryzacji stawki o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Umowa dotycząca najmu "Systemu monitorowania i kontroli wydruków wraz z urządzeniami kopiująco-drukującymi" oprócz opłaty stałej za każde urządzenie zawiera dodatkową opłatę liczoną jako iloczyn ilości wykonanych wydruków i ceny jednostkowej za dany rodzaj wydruku. W kalkulacji minimalnych płatności z tytułu nieodwoływalnych umów leasingowych zmienna wartość czynszu uzależniona od ilości wykonanych wydruków została pominięta.

36. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje ze spółkami powiązanymi są zawierane w normalnym trybie działalności Spółki i dokonywane na warunkach rynkowych.

Transakcje ze spółkami z Grupy Kapitałowej Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.

Przychody Spółki wynikające ze współpracy z spółką zależną „Łęczyńska Energetyka” Sp. z o. o. dotyczą głównie sprzedaży węgla oraz wpłat z tytułu dzierżawy pomieszczeń, usług telekomunikacyjnych, usług nadzoru inwestorskiego i refakturowania energii elektrycznej.

Transakcje dotyczące zakupu, to przede wszystkim zakup energii cieplnej, wody pitnej oraz usług obsługi i nadzoru eksploatacyjnego, konserwacji kanalizacji sanitarnej, co, instalacji wód dołowych i sieci wodociągowych a także dokończenia budowy centralnej klimatyzacji w polu Bogdanka.

Przychody Spółki wynikające ze współpracy ze spółką zależną EkoTRANS Bogdanka Sp. z o. o. dotyczą głównie wpłat z tytułu dzierżawy pomieszczeń, sprzedaży samochodu oraz usług telekomunikacyjnych.

Transakcje dotyczące zakupu, to niemal wyłącznie zakup usług związanych z usuwaniem odpadów powstających przy płukaniu i oczyszczaniu łupka przywęglowego.

Przychody Spółki wynikające ze współpracy z spółką zależną RG „Bogdanka” Sp. z o. o. dotyczą głównie wpłat z tytułu dzierżawy pomieszczeń, opłat z tytułu korzystania ze sprzętu i narzędzi oraz usług telekomunikacyjnych a także wykonywania robót strzałowych.

Transakcje dotyczące zakupu, to przede wszystkim zakup usług związanych z wykonaniem robót górniczych i wykonaniem prac pomocniczych w kopalni oraz obsługi odstawy.

Przychody Spółki wynikające ze współpracy z spółką zależną MR Bogdanka Sp. z o. o. dotyczą głównie wpłat z tytułu dzierżawy pomieszczeń oraz usług telekomunikacyjnych.

Transakcje dotyczące zakupu, to przede wszystkim zakup usług związanych z związanymi z remontem maszyn i urządzeń górniczych oraz jednostek transportowych, wykonywaniem usług regeneracji, wykonywaniem usług utrzymania ruchu oraz dostaw urządzeń i podzespołów.

W okresach sprawozdawczych zakończonych 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku wartość obrotów z tytułu zakupu ze spółkami zależnymi „Łęczyńska Energetyka” Sp. z o.o., EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o. , RG „Bogdanka” Sp. z o. o. i MR Bogdanka Sp. z o. o. oraz saldo zobowiązań Spółki wobec tych podmiotów powiązanych na kolejne daty bilansowe kształtowały się następująco:

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Zakupy w okresie, z tego:	93.686	90.484
- Zakupy usług aktywowanych na wartości „rzeczowych aktywów trwałych”	6.562	1.442
Saldo zobowiązań na koniec okresu z uwzględnieniem podatku VAT	11.001	10.867

W okresach sprawozdawczych zakończonych 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku wartość obrotów z tytułu sprzedaży ze spółkami zależnymi „Łęczyńska Energetyka” Sp. z o.o., EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o., RG „Bogdanka” Sp. z o. o. i MR Bogdanka Sp. z o. o. saldo należności Spółki od tych podmiotów powiązanych na kolejne daty bilansowe kształtowały się następująco:

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Sprzedaż w okresie	11.538	21.485
Saldo należności na koniec okresu z uwzględnieniem podatku VAT	1.669	2.077

W okresach sprawozdawczych zakończonych 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku wartości otrzymanych dywidend od spółek zależnych „Łęczyńska Energetyka” Sp. z o.o., EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o. i RG „Bogdanka” Sp. z o. o. na kolejne daty bilansowe kształtowały się następująco:

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Dywidendy otrzymane	3.267	3.411

Transakcje ze spółkami z Grupy Kapitałowej ENEA S.A.

W związku z nabyciem większościowego pakietu akcji Spółki przez ENEA S.A. (Jednostka Dominująca w Grupie ENEA), którego rozliczenie nastąpiło w dniu 29 października 2015 roku, Spółka stała się częścią Grupy Kapitałowej ENEA S.A.

**29.10.2015-
31.12.2015**

Sprzedaż w okresie*	135.904
Saldo należności na koniec okresu z uwzględnieniem podatku VAT	75.796

*ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. stała się jednostką powiązaną w momencie nabycia przez ENEA S.A. (Jednostka Dominująca w Grupie Kapitałowej ENEA S.A.) większościowego pakietu akcji, którego rozliczenie nastąpiło w dniu 29 października 2015 roku dlatego też powyższa tabela uwzględnia wartość obrotów z tytułu sprzedaży wyłącznie za dwa ostatnie miesiące 2015 roku.

Transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej

Spółka zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami będącymi własnością Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej. Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami.

Do najważniejszych transakcji sprzedaży należą przychody ze sprzedaży węgla energetycznego do spółek: Zakłady Azotowe w Puławach S.A. (Grupa Azoty), PGNiG Termika S.A., Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Chełmie.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2015 roku wartość obrotów z tytułu sprzedaży z wyżej wymienionymi podmiotami, oraz saldo należności Spółki od tych podmiotów kształtowały się następująco:

**29.10.2015-
31.12.2015****

Sprzedaż w okresie	94.178
Saldo należności na koniec okresu z uwzględnieniem podatku VAT	53.642

Do najważniejszych transakcji zakupu zaliczają się: zakup energii elektrycznej od spółki PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., zakup materiałów (obudowy górnicze) od spółki Huta Łabędy S.A., zakup usług transportowych od spółki PKP Cargo S.A. oraz opłaty z tytułu koncesji na wydobywanie i na rozpoznanie.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2015 roku wartość obrotów z tytułu zakupu od wyżej wymienionych podmiotów, oraz saldo zobowiązań Spółki wobec tych podmiotów kształtowały się następująco:

**29.10.2015-
31.12.2015****

Zakupy w okresie	29.527
Saldo zobowiązań na koniec okresu z uwzględnieniem podatku VAT	36.979

**wykazane transakcje dotyczą okresu od momentu nabycia przez ENEA S.A. większościowego pakietu akcji Spółki, którego rozliczenie nastąpiło w dniu 29 października 2015 roku

37. Informacje o wynagrodzeniu członków Zarządu, Rady Nadzorczej i prokurentów

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Wynagrodzenie członków Zarządu i prokurentów	6.194	5.085
W tym:		
Nagroda roczna	1.415	764
Odprawy z tyt. rozwiązania stosunku umowy o pracę	-	165
Odprawy emerytalne	125	-
Pozostałe świadczenia	494	121
Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej	812	930

W ramach Programu Opcji Menedżerskich Rada Nadzorcza, mocą Uchwały z dnia 30 września 2013 roku, przyznała łącznie 1.102.032 opcje na lata 2013 – 2017. Poszczególnym członkom Zarządu przydzielono opcje w następujący sposób: 183.672 otrzymał Prezes Zarządu Zbigniew Stopa, po 122.448 pozostali członkowie Zarządu tj. Waldemar Bernaciak, Roger de Bazelaire oraz Krzysztof Szlaga. Pozostałe opcje, w liczbie 551.016 zostały przyznane kluczowym z punktu widzenia rozwoju Spółki członkom kadry kierowniczej Spółki. Przyznane opcje uprawniają do dokonania przez osoby uprawnione nieodpłatnego objęcia warrantów serii A, które dają z kolei prawo do objęcia akcji serii D.

Całkowity koszt wyceny Programu Opcji Menedżerskich ujęty w kosztach Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 9.752 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014: 8.241 tys. zł). Ujęcie Programu zostało szerzej opisane w notcie nr 15.

38. Informacje o audytorze badającym sprawozdanie i jego wynagrodzeniu

W dniu 26 czerwca 2015 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie wyboru Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 19, jako podmiotu uprawnionego do:

- dokonania przeglądu sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Spółki za I półrocza 2015, 2016 i 2017 r.,
- przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Spółki za lata 2015, 2016 i 2017.

Umowa została podpisana 13 sierpnia 2015 r.

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa jest wpisana od 7 lutego 1995 r. na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów, pod numerem ewidencyjnym 73.

Wynagrodzenie audytora badającego sprawozdanie w latach 2015 i 2014 przedstawia się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Wynagrodzenie audytora	149	145
W tym:		
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	66	60
Przegląd sprawozdania finansowego	44	40
Inne usługi poświadczające (weryfikacja wskaźników)	39	45

39. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym, zgodnie z posiadaną wiedzą nie zaszły istotne zdarzenia, które mogłyby mieć wpływ na wynik na dzień 31 grudnia 2015 i nie zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zaistniały żadne istotne zdarzenia mające wpływ na działalność Spółki w 2015 roku.

40. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Zarząd Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A. oświadcza, że z dniem 17 marca 2016 roku zatwierdza do publikacji niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU I GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO

Zbigniew Stopa   Prezes Zarządu

Waldemar Bernaciak   Zastępca Prezesa Zarządu ds. Handlu
i Logistyki

Piotr Janicki   Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Ekonomiczno – Finansowych

Jakub Stęchły   Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Zakupów i Inwestycji

Urszula Piątek   Główny Księgowy

